

Pasak A. Boso, mokslininkų grupė buvo parengusi studiją, tačiau situacija vėl pasikeitė: todėl reikia iš naujo įvertinti padėtį. Studiją žadama atlikti po to, kai situaciją įvertins Apie linkos apsaugos ministerijos specialistai.

LIETUVIŲ TELKINIAI

PHILADELPHIA, PA

KARDINOLAS IR AMBASADORIUS DALYVAUS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIME

Šiais metais sukankant 15-ajai sukaktiai nuo Lietuvos Aukščiausios Tarybos 1990 m. kovo 11 d. paskelbto Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, Philadelphia lietuviai Vasario 16/Kovo 11 iškilmingai minės š. m. vasario 27 d. (sekmadienį). Prisilaikant susitarimo, kas metai rotacine tvarka melsis už Lietuvą vienoje iš trijų Philadelphia esančių lietuvių parapijų, šiais metais iškilmingos padėkos šv. Mišios už Lietuvą bus aukojamos Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje (South 4th & Wharton Streets), 10:30 val. ryte. Jas aukos Philadelphia kardinolas Justin Rigali, prisijungus apylinkės gyvenantiems lietuviams kunigams. Kardinolo atsilankymas į seniausią (įkurtą prieš 103 metus) Philadelphia lietuvių parapiją laikytinas teigiamu vertinimu klebono kun. Petro Burkauskio sielovados pastangų jo vadovaujamoje Šv. Kazimiero ir Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje. Pats faktas, kad Philadelphia lietuvių parapijos, su parapijinėmis mokyklomis Šv. Kazimiero ir Šv. Jurgio parapijoje ir liuanistinė mokykla Šv. Andriejaus parapijoje, šiais uždaromų lietuvių parapijų laikais yra stebintis reiškinys. Padėkos mišiose dalyvauja Philadelphia iškilmingos atvykstantys Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ir Lietuvos garbės konsulas New Jersey valstijai Eugene Rainis. Vilimasi, kad lietuvių sausakimšai pripildys Šv. Kazimiero bažnyčią. Po šv. Mišių vyks lietuvių susitikimas su kardinolu Rigali parapijos salėje.

Kultūrinė Nepriklausomybės šventės minėjimo dalis bus tęsiama lietuvių namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Allegheny Ave., 2:30 val. p.p. Pagrindinis minėjimo kalbėtojas — amb. V. Ušackas. Sveikins garbės konsulas E. Rainis. Meninėje programoje: Philadelphia lietuvių choras „Laisvė“ (vadovė Irena Babinskienė), tautinių šokių grupės „Aušrinėlė“ (vad. Kristina Volderienė), „Aušrinė“ (vad. Darius Sypalis), ir „Žilvinas“ (vad. Estera Bendžiūtė — Washofsky), muzikinis vienetas „Kaimo kapela“ (vad. Lyn Cox ir Juozas Kasinskas), V. Krėvės liuanistinės mokyklos mokiniai. Minėjimą ruošia Philadelphia lietuvių parapijos LB apylinkės (pirm. Teresė Gečienė), talkinant Philadelphia

lietuvių jaunimo sąjungos skyriui (pirm. Saulius Garalevičius). Tebelaukiama minėjime dalyvauti pakviesto miesto mero John Street atsakymo. Minėjimo metu bus teikiama aukos JAV LB Krašto valdybos veiklai paremti. Prieš minėjimą lietuvių namuose bus galima pavalgyti pietus.

Mokyklos renginys

V. Krėvės liuanistinės mokyklos tradicinis žiemos renginys „Eglutė“ įvyks sekmadienį, sausio 23 d. Šv. Andriejaus parapijoje, tuoj po 10:30 val. ryto lietuviškų šv. Mišių. Mokiniai ir mokytojai ruošiasi svečiams ir tėveliams parodyti, ką mokiniai išmokė, o tėvų komitetas visus atsilankiusius pavaišins skaniais pietumis. Į minėjimą kviečiami visi mūsų lietuviškosios bendruomenės vaikai, nes „Eglutė“ atvyks Kalėdų senelis. Senelis visą maišą dovanų yra atidėjęs Philadelphia apylinkių lietuviams. Atvykusieji parems V. Krėvės mokyklos pastangas puoselėti lietuvių. Mokyklos direktorė yra Inga Čedelinaitė. Tėvų komitetui vadovauja Kazys Razgaitis.

Renkamas LB solidarumo mokestis

2004 m. artėjant į pabaigą, Philadelphia lietuvių LB apylinkės valdyba emėsi plačios akcijos rinkti LB solidarumo mokestį. Susimokėjus mokestį gauna specialią LB apylinkės valdybos pastangomis išspausdintą nario kortelę, kurią parodžius LB renginiuose, teikiama 10 procentų įėjimo kainos nuolaida. Apylinkės valdyba yra nustebinta gausiu tautiečių atsiliepimu. Solidarumo mokestį moka visos lietuvių kartos ir visos „banjos“. Neprisiruošusius užsimokėti, LB apylinkės valdyba kviečia sukrusti.

Philadelphia telkinys — puikiame stovyje

Pirmame 2005 sausio 2 d. transliuotame „Bendruomenės balso“ radijo pusvalandyje Philadelphia lietuvių LB apylinkės pirm. Teresė Gečienė apžvelgė tautinių požiūrių gerą lietuvių telkinio stovį. Pasidžiaugė jau 53-ius metus LB apylinkės globoje gyvuojančiu „Bendruomenės balsu“. Jo redakciniam kolektyvui, kuriam vadovauja

Svečiai Philadelphia lietuvių kučiose. Iš kairės naujojo Lietuvos Respublikos konsulo New Jersey valstijai žmona Jane Rainis, garbės konsulas Eugene Rainis ir sėdė Laima Bagdonavičienė, šių kučių organizatorė.

Rimo Gedeikos nuotr.

Julija Dantiene, šiuo metu darbuojasi 14 redaktorių. Redaktoriai atstovauja įvairiom kartom bei emigraciniams bangoms. Džiugina, kad kiekvieno redaktoriaus paruošta programa skirta priėjimui prie įvykių, dvelkia individualumu, klausytojui nešablonoška. Prieš kelias metus įvykių Philadelphia lietuvių LB ir lietuvių namų organizacinė jungtis buvo teigiamas, abiem pusėm naudingas sprendimas. Lietuvių namai, kelis metus Lietuvių fondo skirtos paramos dėka, atnaujinami, baigiama įrengti dažnam nuomavimui tinkama papildoma patalpa — salė. Sekmadieniais vykianti V. Krėvės liuanistinė mokykla gausėja mokiniais. „Laisvė“ išaugo į rimtą chorą, ruošiantį koncertus ir gastroliuojantį kaimynystėje esančių lietuvių telkiniuose. Veikia trys tautinių šokių vienetai: „Aušrinėlė“, „Aušrinė“ ir „Žilvinas“, šauniai linksmina „Kaimo kapela“. Sporto klubas „Aras“ ne tik sėkmingai sekmingai reikštis varžybose, bet ir pajėgė pereiti šiais metais surengti futbolą bei krepšinio turnyrus. Gyvatinės vietinės organizacijos: LB apylinkė, lietuvių jaunimo sąjungos skyrius, lietuvių Vyčių, skautų, ateitininkų vienetai, BALFO skyrius, Tautodailės institutas, Kultūros centras, Gintarinių šaknų klubas. Veikia trys savo oficialiuose pavadinimuose žodį „Lithuanian“ turinčios — Šv. Andriejaus, Šv. Jurgio ir Šv. Kazimiero — parapijos. Jų klebonai kun. Petras Burkauskas ir msgr. dr. Juozas Anderlonis

pasizymi meile Lietuvai ir lietuviui žmogui. T. Gečienė priminė, kad lietuviškų parapijų egzistencija yra surišta su uoliu mūsų pačių jų lankymu. Kvietė visokeriopai remti klebonų pastangas išlaikyti atvirus visų trijų lietuviškų parapijų duris.

Sėkmingas kalėdinis muzikos koncertas

Š. m. sausio 2 d. Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje įvyko jau dešimtas kalėdinis muzikos koncertas. Jei anksčiau parapijos klebono kun. Petro Burkauskio ruoštuose koncertuose buvo kviečiami pagrindinių programos dalių atlikti lietuvių bažnytinių bendruomeninių meno vienetai (įterpiant keletą Šv. Andriejaus parapijos choro atliekamų lietuviškų giesmių), tai šiais metais pagrindinę programos dalį atliko sparčiai augantis bei tobulėjantis „Laisvės“ choras, vadovaujamas Ilonos Babinskienės. Choriui šiuo metu priklauso arti trisdešimt choristų, kurių dauguma trykšta jaunyste. O tai choriui liudija šviesią ateitį.

Pirmoje programos dalyje, chorui giedant, Šv. Kazimiero parapijos mokyklos vaikų chorui inscenizavo pirmąją šv. Kalėdų naktį Betliejuje, Kristaus sveikinti atvykstančius tris išmintis. Mokinis paruošė mokytoja Josephine Frattone.

Antroje programos dalyje smuikininkė Brigita Pompolytė-Kasinskienė ir gitaristas dr. Juozas Kasinskas atliko Toselli „Serenadą“, tradicinį „Vestfalijos valsa“ ir J. Kasinsko kompoziciją „Prarastos tradicijos“. Abu atlikėjai profesionalai muzikai, o dr. Kasinsko esama pripažinto kompozitoriaus, kurio kūriniai atlieka šiuolaikinę kūrėjų puoselėjantys muzikos vienetai. Koncertas užbaigtas „Laisvės“ choro sugiedotom Govedo, Racke, Gaižauskaitės, ir Naujajai sukomponuotom giesmėmis.

Žinios trumpai

2004 m. baigiantis lietuvių fondas parėmė „Bendruomenės balso“ radijo programą dosnia 800 dol. suma. Dekodami primename, kad Philadelphia lietuvių LB igaliotinė yra Dalia Jakienė. Kiekvienas lietuvis yra kviečiamas tapti LB nariu, o esantieji nariai, pagal išgales, padidinti savo įnašus lietuvių fonde.

**** Philadelphia lietuvių LB apylinkė JAV LB Krašto valdybos veiklai parėmė pasiūsdama 3,150 dol. sumą, kuri buvo surinkta 2004 m. ruoštos Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo metu. Pasiūstoji suma Philadelphia lietuvių LB apylinkė įrikiuoja pirmąją Krašto valdybai paramą suteikusių apylinkių tarpe. Visuomenė dosni, kai telkinys vyrauja susilaukiamas bei dar.

*** 2004 m. gruodžio 18 d. Philadelphia lietuvių sporto klubo „Aras“ pastangomis (pirm. Modestas Buzinskas) po ŠALFASS vėliava, organizuotas krepšinio turnyras. Dalyvavo dešimt krepšinio komandų. Vakare LJS-gos skyrius suruošė pasilinksminimą — šokių. Dalį gauto pelno (300 dol.) skyrius paskyrė V. Krėvės liuanistinės mokyklos jaunimo konkurso premijoms. LJS-je bręsta tautiškai sąmoningas jaunimas!

*** Š. m. sausio 6 d. Philadelphia miesto gyvenančiam visuomenininkui Biliui Raugui, sukako 90 metų. Sukaktis prisiminta „Bendruomenės balso“ radijo programoje, kurios vienu steigėjų — pradininku buvo B. Ragas. Sukaktuvinkas ilgas metus veikė JAV LB-je, vadovavo Philadelphia ir Pietinės New Jersey apylinkėms, Pietryčių LB apygardai, keletą kadencijų darbuos JAV LB Krašto valdyboje. Dar Lietuvoje išleides poezijos knygą, vėliau yra parašęs/suredagavęs eilę žinomų leidinių. Ilgus metus redagavo „Kario“ žurnalą. Atkurtos Lietuvos kariuomenė B. Raugo pastangas įvertino jam suteikdama dimisijos majoro laipsnį.

Alg. Gečys

DRAUGAS

(USPS-161900)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Maziindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesuiciame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$70.00	\$53.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$70.00	\$40.00
Užsakant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$65.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausia redaktore — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius — Valentinas Krumpis

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyso nuotžiura. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTU GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Treatment Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
vežio, sužeidimų darbotviete bei kt.
vietų skausmo gydymo specialistai
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

„DRAUGO“
SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kaltbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTU GYDYTOJAS
Lietuvams sukuriamas dantis už priimančią kainą.
Sustatomi kabinai anglų arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKU LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220.

LOS ANGELES, CA

PAVYZDYS KITOMS MOKYKLOMS

Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero lietuviškoje šeštadieninėje mokykloje praeitų metų lapkritis buvo skirtas labdaros vakui. Valdos Mikuckienės rūpesčiu, kiekvienas mokinys gavo parsiųstą į namus plastmasinę dėžutę, į kurią sudėjo viso-

kausius dovanėlių, tinkamų vaikams.

Vėliau mokiniai pripildytas dėžutes atnešė į mokyklą, o gruodžio 4 d. net 96 dovanėlių dėžutės — iš viso 314 svarų — „išskrido“ į Naująją Akmenę pas dienos centro „Aušrinė“

vaikus. Centro direktorė yra Aldona Uscinienė.

Tikimės, kad Kovo 11-osios šventės proga „Aušrinės“ centro vaikai sulauks dovanų iš Amerikoje, Ramiojo vandenyno pakrantėse gyvenančių lietuvių.

DJP

Būrelis Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero mokyklos mokinių su Naujosios Akmenės dienos centru „Aušrinė“ skirtų dovanėlių piramide.

Laimos Gajauskienės nuotrauka.

DAYTONA BEACH, FL

APIE JANUŠAIČIUS

Čikagos lietuviams ir anksčiau „Draugo“ skaitytojams gerai pažįstami Jurgis ir Veronika Janušaičiai 2004 m. pabaigoje persikėlė į naujus namus šalia iš Kalifornijos persikėlusios dukters Danguolės šeimos.

Liudna, nes jau keleri metai, kai 92 amžiaus Jurgis Janušaitį senatvė ir negalavimai yra privertę dienų dienas leisti lovoje, žmonos bei nuolatinių medicinos priemonių būtinioje priežiūroje. To nepaisant, Jurgis domisi ne tik Daytona Beach, bet ir tolimesnių vietovių lietuvių gyvenimu.

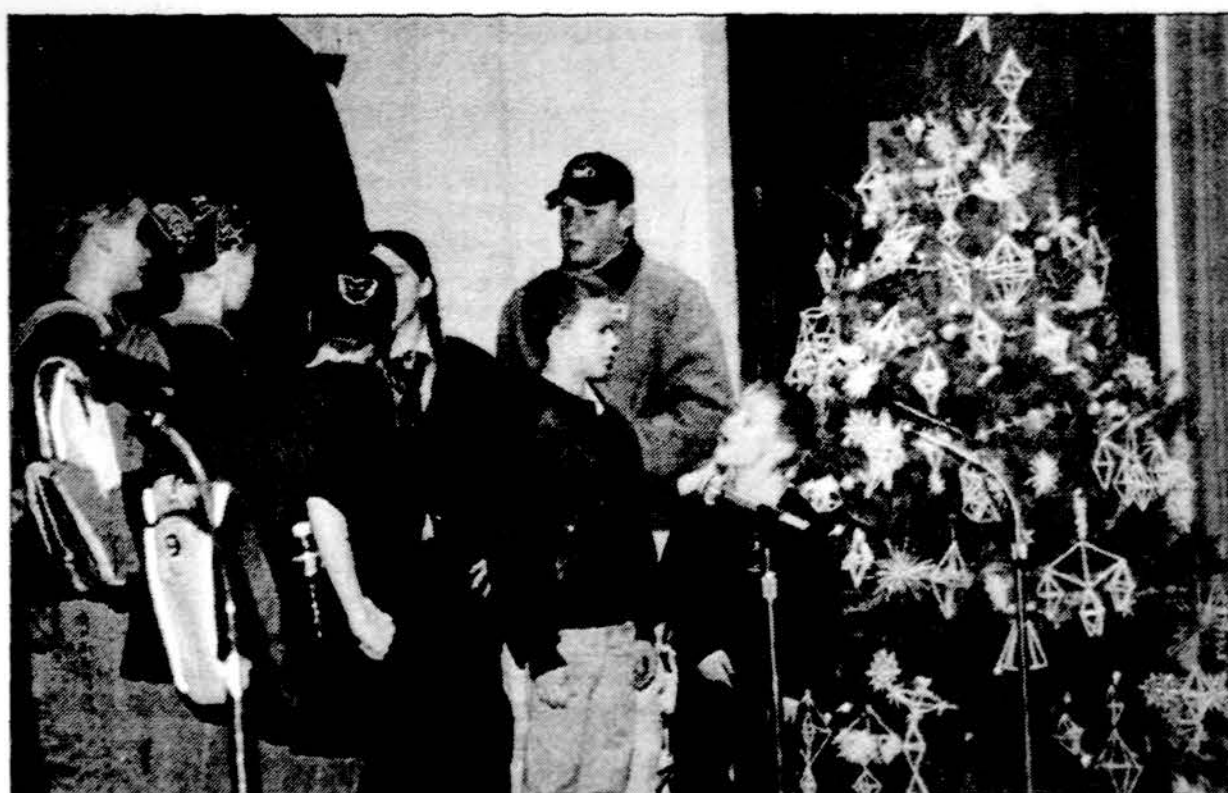
Į Janušaičių namus ateina lietuviški laikraščiai, Jurgis nuolat lanko pažįstami. Kai prieš 30 su viršum metų telkėsi lietuvių Daytona Beach apylinkėje, Janušaičiams bei keliems kitiems mūsų visuomenininkams rūpėjo pastatyti lietuvių salę, koplyčią ir tuo būdu sukurti pagrindą tolimesniam lietuvių telkinio ugdymui. Keliems iniciatoriams per anksti mirus, šie planai liko neįvykdyti.

Nuo 1949 m. įsikūręs Amerikoje Jurgis Janušaitis plačiai pasireiškė prekyboje bei visuomeninėje veikloje. Čikagoje jis

su Jurgiu Mažeika įkūrė didžiausią lietuvių maisto parduotuvę „Parama“. Rašė į spaudą: „Drauga“, „Dirva“, „Naujienas“. Aktyviai dalyvavo JAV LB, BALFE, žurnalistų sąjungos veikloje, taip pat mūsų šeimų, tautinių šokių bei dainų švenčių ir kitų renginių spaudos komisijose. Persikėlus Floridai, kol sveikata leido, Jurgis Janušaitis parašydavo apie Daytona Beach lietuvių.

Naujų metų pradžioje Jurgis ir Veronika Janušaičiai linkime nepailstančių jėgų ir sveikatos.

D. Kurauskienė

Philadelphia, PA, ruoštos kučiose skautai vaidina savo sukurta vaidinimėlį — trys berniukai keliauja pamatyti gimusį Jėzų.

Rimo Gedeikos nuotr.

SĖKMINGOS TAUTOS FONDO INVESTICIJOS I LIETUVOS DEMOKRATĖJIMĄ

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Lietuvos nepriklausomybės aušroje gimusi ir klestėjusi vadinamoji dešinioji arba patriotinė spauda nusilpo kartu su Sąjūdžiu. Šiuo metu praktiškai nebėra ir partinės spaudos, nes keletas silpnų leidinių neleidžia vadinti jų įprastais laikraščiais ar žurnalais. Tai daugiau informaciniai leidiniai. Visa spauda tapo laisva, o tiksliau — komercinė. Sakytum, viskas gerai. Prieš gal septynerius metus i Lietuva atvykęs Krikščionių demokratų internacionalo prezidentas nusistebėjo, kad Lietuvoje dar esama partinės spaudos ir paragonų partijas vertinti i centrinę spaudą. Tuo požiūriu viskas atsisitėjo i savo vietas. Bet bėda tai, kad spaudoje, kaip ir kiekvienam versle, viskas gali būti perkama ir parduodama. O pirkti politiką, moralę, teisingumą ar populiarumą nėra jau toks nekaltas dalykas. Deja, šiuo metu šioje srityje — tikras laukinių vakarų metas. Aukščiausius moralinius kriterijus vargu ar galima taikyti bent vienam iš šiandieninės žiniasklaidos ryklių ar mažesnių plėšrūnų, išskiriant nebe valstybinę televiziją ir radiją. Ir kodėl žiniasklaidos savininkams nepelėškauti ar neprekiuoti, jeigu vartotojas tai leidžia. Sprendžiant pagal populiarumą, juo sensacinesnis, juo nemoralėsnis, tuo leidinys Lietuvoje šiandien populiariausias. Štai rytą, važiuodamas i darbą, miesto transporte beveik nepamatysi kitokio skaitalo keleivių rankose, kaip „geltonąsias“, „Vakaro žinias“, kuriose įvykiai nušviečiami girtu grafomano mentalitetu ir vadovaujantis gatvės merginos morale bei leksikonu. Nieko nepadarysi, toks gyvenimas. Penkiasdešimt metų kalėjime

išbuvusi tauta dar neįgijo gyvenimo laisvėje įgūdžių. O kol visuomenė išaugs iš spūguotos paauklystės amžiaus, matyt, reikės užauginti ne vieną lietuvių kartą.

Su visu tuo nenori taikytis keletas atkakliausių katališkos spaudos leidinių, tame tarpe ir „XXI amžiaus“ laikraštis (redaktorius Edvardas Šiugžda). „XXI amžiaus“ per savaitę išeina du kartus. Kaip savaitraštis jis pradėtas leisti Lietuvos atgimimo metais ir, nors sunkiai, bet visus tuos metus, begalinio redaktoriaus ir leidejo užsispyrimo dėka, laikraštis ėjo be pertraukos. Labiausiai, „XXI amžiaus“ palaikomas žemaitijoje. Šiuo metu laikraštis turi keletą naujų priedų, iš kurių jauniausias — „Atodangos“. Leidinį remia Tautos fondas. Nuo pat pradžios jį redaguoja Loretą Povilonienė. Jos pavardę išeivija išidėmėjo prieš keletą metų, kai ji redagavo Krikščionių demokratų partijos savaitraštį „Apžvalga“.

Destruktyvioms jėgoms sužlugdžius partiją, sužlugdo ir jo spaudą. Patriotiniame fronte pritrūko atsparos. Norėdamas tą praradimą kompensuoti, žygių ėmėsi Tautos fondo tarybos narys Jonas Pabedinskas, kurio pastangomis prie „XXI amžiaus“ savaitraščio buvo įsteigtas politikos priedas „Atodangos“. Stiprių i Lietuvos politikos padangėje žinomų autorių kolektyvą subūręs priedas labai sustiprino „XXI amžiaus“ pozicijas.

„XXI amžiaus“ priedas „Atodangos“ leidžiamas nuo 2003 m. sausio mėn., bet per tą laiką jau sulaukė i skaitytojų, ir žinomų visuomenės veikėjų bei akademinės bendruomenės atstovų dėmesio. Leidinyje spausdinami skaitantys, pilietiška neabejingos auditorijos

dėmesį traukiančių, prityrusių autorių komentarai, skirti visuomenės gyvenimo analizei. Bendradarbių kolektyve — Seimo nariai, politologai ir politikos komentatoriai, mokslininkai.

Kas yra „Atodangos“? — klausiamie priedo redaktore Loretą Povilonienę. Ji pasakoja:

— „Atodangos“ turi kelis pagrindinius tikslus, kuriems įsipareigojo leidejai ir talkininkai. Kaip dešiniųjų leidinio „XXI amžiaus“ priedas, „Atodangos“ esmingai prisideda prie tautinėmis — krikščioniškomis pažūromis ir vertybėmis grįstos politinės analizės stiprinimo. „Atodangos“ stengiasi tapti politinės analizės atsvara dabartinei plačiai spaudai, dažnai priešiška krikščioniškai bei tautiškai politikos suvokimo ir aptarties kryptim. — Svarbi „Atodangos“ darbo dalis — idejinė parama ne tik krikščioniškos, bet ir tautiškos, nacionalinių interesų, kultūros, kalbos, tautinio švietimo paisančios politikos puoselėtojams. „Atodangos“ nepriimtintas dabartinės spaudos tradicinių, krikščioniškų bei tautinių vertybių atpažinimo stoka, kartais net visiškai etinių gairių nepaisymas.

Šiandieninėje Lietuvoje tautiškumą ginantiems autoriams ir leidiniams dažnai klijuojama „megztųjų berečių“, praėjusio amžiaus „atgyventų“ etiketė. „Atodangos“, pasitelkdamas Lietuvos viešojoje erdvėje gerai žinomus autorius, stengiasi kovoti su tokio pobūdžio stereotipais, sudominti išsilavinusį skaitytoją bei užtikrinti rimtą požiūrį i spausdinamas nuomones.

„Atodangos“ puslapiuose Lietuvos politinio ir visuomeninio gyvenimo klausimus dažnai nagrinėja filosofas Vytautas Radzvilas, ELTA —

žinių agentūra — vyr. redaktorius, filosofas Virgis Valentinavičius, filosofas ir internetinio dienraščio vyr. redaktorius Andrius Navickas, ELTA politikos naujienų redaktorius Vladimiras Laučius, politologė Jovita Pranėvičiūtė, žurnalistas Dalius Stancikas, Aras Lukšas, viešųjų ryšių specialistai Tomas Misiūnas, Neringa Bludziūtė ir kt. Taip pat „Atodangose“ buvo nuolat pateikiama Lietuvos visuomenei gerai žinomų žmonių (R. Lopata, Č. Laurinavičius, G. Beresnevičius, P. Plumpa, V. Ališauskas, R. Šimašius ir t.t.) nuomonė bei komentarai.

Lietuvos periodinei spaudai pastaruoju metu galima išsakyti daug pastabų: tai ir pataikavimas prastam skoniui, analitinių, publicistinių medžiagų trūkumas, pernelyg vaikiškas bei iš to plaukiantis nepatikimumas. Tyrimas „Skaidri žiniasklaida“, atliktas Tarptautinės ryšių su visuomene asociacijos (IPRA) bei JAV Ryšių su visuomene instituto užsakytu, patvirtino, kad Lietuvos žiniasklaida yra gana lengvai paperkama. Periodinės spaudos provincijoje padėtis dar prastesnė, nes ji stokoja pinigų bent kiek rimtesnei analizei ir dažnai apsiriboja tik vietinių įvykių pristatymu bei bendros informacijos agentūrų medžiagos pateikimu. Atsižvelgdamas i tai priedas „Atodangos“, nesiekdamas pelno, stengiasi pritraukti provincijos skaitytoją, pateikdamas jam gilesnės medžiagos apžvalgą, — sako „XXI amžiaus“ savaitraščio priedo „Atodangos“ redaktore L. Povilonienė.

Reiktų pridėti, kad šis sėkmingas projektas — remti demokratinę spaudą — yra dar vienas Tautos fondo indėlis i visą Lietuvos demokratėjimo procesą.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Demokratija gimsta skausmingai

Laisvuose kraštuose aukščiausių valdžios organų rinkimai paprastai vyksta tarytum natūraliai. Piliečiai gali balsuoti, gali nuo balsavimo susilaikyti, jeigu pasirenka neatlikti šios pilietinės pareigos.

Kandidatai kovoja žodžiais, rinkėjai išreiškia savo pritarimą ar pasipiktinimą taip pat žodžiais. Nepasitaiko smurto veiksmų ar aštrių fizinių išsišokimų. Balsavimų metu retai randama nesklaidumų, sukčiavimų ir kitų nuklydimų, dėl kurių rinkimai būtų neužskaityti. Nors kartais vienoje ar kitoje vietoje reikalaujama balsus perskaityti, bet pasekmės nuo to retai pasikeičia.

Kas kita valstybėse, kuriose laisvi rinkimai vyksta po ilgą priespaudos, okupacijos ar kitokių negandų metų, kurių nuosėdos stengiasi balsavimus sukludyti arba pakreipti savo naudai. Didžioji dalis kandidatų ir aukštas valdžios vietas nėra balsuotojų pasitikėjimo verti, bet pinigais, grasinimais ir „kitomis priemonėmis“ mėgina susirinkti balsų persvarą. Jeigu tie kandidatai jau yra valdžioje ir siekia antros (ar tolimesnės) kadencijos, arba yra stipriai remiami valdantiųjų, griebiamasi apgaulės ir smurto priemonių, kad pašalintų nuo kelio populiariusius kandidatus ir sugniuždytų disidentinį judėjimą. Tokia „priešrinkiminė kampanija“ vyko Baltarusijoje, o visai neseniai pasireiškė i Ukrainoje. Tačiau, pastarosios atveju, užsienio nuomone bei didžiosios gyventojų dalies parama kandidatui, pažadėjusiam valstybę pasukti vakarietiškos demokratijos link, visgi privertė suklaidotus rinkimus pakartoti ir tas kandidatas tapo išrinktas Ukrainos prezidentu.

Sausio 30 d. pirmieji laisvi rinkimai po Saddam Hussein diktatorinio režimo panaikinimo, turėtų vykti Irake. Tik vargiai juos galime pavadinti laisvais, nes valstybė tebesvyruoja ant chaos ribos — organizuoti sukilėliai deda daug pastangų, kad rinkimai neįvyktų. Kasdieninis smurtas, šiuo metu daugiausia nukreiptas prieš pačius irakiečius, kurie ruo-

šiasi rinkimams — kandidatuodami, palaikydami pilietinę tvarką, ar kitais būdais besistengdami, kad Irake užsibaigtų smurto viešpatavimas ir valstybė galėtų pradėti normalų gyvenimą.

Ko tie vadinamieji sukilėliai siekia, galbūt ir jiems patiems nelabai aišku. Tai taip pat savotiška priešrinkiminė kampanija, siekianti atbaidyti kitus kandidatus ir bauginimu įtaigoti irakiečius balsuoti už jų pasiūlytuosius. Kadangi padėtis krašte tokia pavojinga, tik vienas kitas kandidatas išdrįsta viešai pasirodyti busimiems balsuotojams. O kiek žmonių rinkimų dieną ateis balsuoti? Sukilėliai jau dabar žada „klepsnose paskandinti ir balsuotojus, ir jų balsus“.

Visgi Irake yra pakankamai norinčių pasinaudoti pirmaisiais laisvais balsavimais, nepaisant pavojų. Idomu, kad nemažą jų dalį sudaro moterys, kurios Irake turėjo labai nedaug laisvės ir teisių. Naująją privilegiją — balsuoti ir net kandidatuoti, jos pasiruošusios pasinaudoti, net jeigu tai sudarytų pavojų gyvybei.

Užsienyje gyvena apie vienas milijonas irakiečių, turinčių teisę dalyvauti rinkimuose. Amerikoje jie galės balsuoti penkiose miestuose: Nashville, Chicago, Detroit, Los Angeles ir Washington. Šios savaitės pradžioje, vykstant balsuotojų registracijai, kai kurios šeimos i nustatytas vietas važiuo daugiausia kaip 500 mylių, kad galėtų užsiregistruoti ir vėliau dalyvauti šiame svarbiame demokratiiniame procese. „Tai menkinis, — tvirtino vienas vyriškis, paklaustas, ar nebuvo sunku žiemos metu atlikti tokią kelionę. — Palyginus su sunkumais, kuriuos patiria mūsų tautiečiai Irake, mūsų kelionė buvo vieni juokai“.

Jeigu Irake balsuojančių skaičius nebus labai gausus ir balsai pasidalins tarp daugiau kaip 100 partijų kandidatų, galbūt užsienyje gyvenantys irakiečiai savo balsais padarys lemiamą sprendimą. Juk daug įtakos užsienyje gyvenančių tautiečių balsai padarė i Lietuvoje, ir Ukrainoje.

ir dar valandėlė

Sudarė Nijolė Bražėnaitė-Paronetto

Nr. 10

Mamos laiška, rašyti iš Lietuvos, sugrįžus iš Sibiro.

Utena, 1956 rugsėjo 14

Mano brangieji Niliute, Vidute ir Algeli, Sveikinu jus jau iš tėvynės. I Vilnių atvažiavau rugsėjo 10 d., 10 val. vakare. Pernakvojus 7 val. rytė nuėjau i Aušros Vartus, kad padėkočiau Marijai už globą, kurią jaučiau per visus ištėrimo metus. Marijos paveikslas švytėjo daugybės uždegtų žvakių šviesoje ir skendėjo tarp baltų lelijų. Žmonių buvo pilnutėlė koplyčia ir ant laiptų. Kunigas laikė Mišias, žmonės giedoję litanią ir kitas giesmes lietuviškai. Viskas taip jaudino. Ašaros plūdo per veidą. Dėkoju Marijai, kad jus ir mane globojo visuose varguose ir leido man sugrįžti i tėvynę. Meldžiausi už jus visus, už dėdę ir Ugnelę ir už visus lietuvius, kad Aušros Vartų Motina globotų ir padėtų visiems grįžti i tėvynę. Išklausiau 3 Mišias, daugiau jėgos neleido. Labai skaudėjo kojas. Atsisveikindama su Marija, dar kartą padėkoju jai, kad man leido sugrįžti i tėvynę ir po jos kojom sudėti savo padėkos maldas. Prašiau Jos globos tolimesniame gyvenime.

Kelionė i tėvynę nebuvo tokia sunki, kaip buvau įsivaizdavusi. Iš vietos išvažiavau rugpjūčio 31 d. ir jau Vilniuje buvau rugsėjo 10 d. Už kelionę sumokėjau apie 500 rublių. Buvo dar ir kitų kelionės išlaidų, ir iš viso kainavo 800 rublių. Apsigyvenau pas Vitkus, 3 km nuo Utenos. Jie mane priglaudė, maitina ir kviečia pas juos pasilikti. Būdamas Sibire pergyvenau vienatvę ir bijojau grįžti i Lietuvą, kad, neturėdamas savo namų, neturėsiu nei kur gyventi. Atvažiavusi radau visai kitaip. Visi buvusieji prieteliai liko tokie patys, kaip ir pirma, malonus ir draugiški. Utena man primena vaikystės dienas. Viskas taip miela ir artima.

Labai lauksiu iš jūsų laišku. Sako, kad i Lietuvą laiška atkeliauja per 8–10 dienų. Daug jums rašiau ir dar neturiu žinių, ar visus laiškus gavote. Labai jūsų prašau, kai gausite šį laiška, man tuojau parašykite. Iš jūsų gavau visus laiškus ir nuotraukas. Savo nuotraukas nusiųsiu vėliau. Labai noriu žinoti, kaip Algimantas gyvena. Lietuvoje šimet daug lietaus, dienos ukano tos, dar nemačiau saulės, visą laiką lyja ir lyja.

Grįžus i Lietuvą jaučiuosi stipresnė. Kojų tinimą atleido. Matyt, tėvynės klimatas gerai veikia. Nešioju jūsų atsiųstus batus, jau nebe guminiiais padais. Dabar jau, aciu Dievui, nieko nebetruksta. Gyvenu savo tėvynėje, iš jūsų gaunu žinias, ko bereikia? Tik gyvent i Dievui dėkot. Noriu užimti kokiu nors darbu, taip bastytis nepratus ir nenaudinga. Lietuvoje gyvenimą įsivaizdavau gana žiaurų, bet tuo tarpu nieko nemalonaus nepatyrėu, nors dar nei savaitės neįgyvenau. Pas Vitkus man gera, trobos didelės, vietos pakankamai. Žmonės gana apsišvieję ir nuosirdūs.

Labai laukiu laišku iš jūsų visų, gal ir Vidutės Rasytės man parašys. Dėkoju jai už maldas. Bobutė irgi už ją meldėsi i Aušros Vartų Mariją, kad ji sveika užaugtų ir atvažių i Lietuvą pas bobutę. Siunčiu linkėjimus dėdei ir Ugnelėi. Jus visus daug karų bučiuoju. Jūsų mama

Utena, 1956 m. spalio 24 d.

Brangūs Niliute ir Algimantai,

Jums vis rašau kartu, nes man atrodo, kad jus kartu gyvenate. I Dovilytės gaunu laiškus. Ji giriasi, kad iš tėtų Nijolės ir Vidos gavusi laišku ir jau laukia dovanų, o iš pusėsėsės Rasytės gavusi nuotrauką ir jai savo pasiuntus. Laukia motutės atvažiujant. Gerai, kad jau susirašinėjate ir kad dovanų nusiųsite. Tegul užsilygina visos žaizdos ir visi skaudūs iškentėti pergyvenimai dėl a. a. Mindaugo mirties.

Mazdaug aprašiau jums Mindaugo mirtį. Kai pasimatysime, papasakosiu daug daugiau. Jis buvo pašarvotas pas mane salonėje, kur i nufotografuotas kartu su manimi. Laidotuvių išvakarėse jo kūną pernešėme i Bažnyčią. O rytojaus dieną po pamaldų nešėme i kapines. Daug brangių asmenų laidojau iš savo šeimos. Su visais buvo sunku skirtis, bet paskui jų karstą einant nebuvo minties eiti i eiti, niekad nuo jų neat-siskiriant. O paskui Mindaugo karstą ėjav pas-kendusi mintyse, nieko prieš akis nematydam kaip tik jo brangių karstą, ir nė viena ašara nenuriedėjo, buvo taip gera i eiti lengva, rodos, ečiau ir ečiau šimtus tokstancius kilometrų, kad tik su juo neatsiskirčiau. Ir nepamaciau, kai karstas sustojo kapinėse prie pat duobės ir užbėrė ji žemėmis...

Bus daugiau.

AR VAŽIUOTI ŠVĘSTI PERGALĖS?

ALEKSAS VITKUS

Kai prieš kurį laiką Rusijos federacijos prezidentas Vladimir Putin Baltijos valstybių vadovams atsiuntė pakvietimus atvykti i Maskvą šiais metais rengiamą 60 metų sukakties pergalės prieš nacių Vokietiją šventę, Lietuvoje buvo pravesta gyventojų apklausa. Paklausti, ar Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentams derėtų vykti i tas iškilmės, tik 51,2 proc. apklaustųjų pasisakė už vykimą.

Vadinasi, aiškios nuomonės Lietuvoje nėra. Bet liberalų demokratų frakcijos parlamente narys Julius Veselka spaudos konferencijoje pareiškė, kad Lietuvos prezidentas privalo vykti i Maskvą „minėti pergalės prieš fašizmą dėl bendros istorinės praeities“. „Turime bendrą 50-ties metų istorinę praeitį, — aiškino Veselka, — ir nesvarbu, ar mus užkariavo, ar mes geranoriškai prisijungėme“.

Taip, teisingai Veselka sako, kad turėjome ilgų metų bendrą praeitį, bet ją švęsti? Tik ta bendra praeitis ne 50-ies metų, bet siekia kelis šimtus metų. Prisiminkime rusų kariuomenės įnirtingą siautuli, 1655 m. pirmą kartą Lietuvos istorijoje užėmus jos sostinę Vilnių, Muravjovą, spaudos draudimą, 1919–1920 metų nepriklausomybės kovas, Ribbentrop/Molotov sandėrį, privėdusį prie pirmosios okupacijos, 1941 metų sukilimą, trėmimus, grįžusį i Lietuvą terorą

po karo, partizanų kovas, taikinių disidentų pasipriešinimą, Sąjūdį, ir pagaliau sausio 13 dienos kruvinus įvykius, kuriuos tik ką minėjome ir Lietuvoje, ir išeivijoje. Ar buvo kviesti Rusijos atstovai prisiminti tą bendrą praeitį? Ar jie būtų atvykę, jei i būtų kviesti?

Rusijos pakviesti, turime švęsti SSRS pergalę? Tai būtų įeidimas tų lietuvių, kurie žuvo, gindami Lietuvą nuo atslenkancio tvano 1944 metų Sedos kautynės, prie kurių nesėkmingai bandė prisidėti ir pats prezidentas Adamkus, tuomet dar jaunas, entuziastingas Lietuvos patriotas.

Jei Veselka nori pagerbti rusų pergalę, tepakviečia jis 16-os lietuviškos divizijos atstovus, kurie 1944 metų pabaigoje nusisaubė didelę dalį žemaitijos. Tai 1941 m. pabėgusių i Rusiją LKP CK ir LTSR vyriausybės narių prašymu 1942 m. sukurta divizija, kurioje, pagal Lietuviškąją tarybinę enciklopediją, 36,3 proc. buvo lietuviai, 29,9 proc. — rusai, ir 29,0 proc. — žydai. Jos vyriausiasis politinis komisaras tuo laiku buvo senas komunistas gen. mjr. Jonas Macjauskas.

Nenoriu užgauti i tų lietuvių, kurių net 13,000 „išiliejo“ (sugaudyti ir priversti?) i diviziją, kai ji jau kovojo žemaitijoje, prie Klaipėdos ir Kuršės, Latvijoje. Iš viso divizijoje buvo kovoje per 20,000 lietuvių ar Lietuvos gyventojų.

Šiandien prez. Adamkus

dar neapsisprendęs, ar vyks i Putin rengiamą minėjimą, bet štai, Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga sausio 12 d. paskelbė priimanti Putin kvietimą gegužės 9 dieną vykti i Maskvą. Ji savo sprendimą motyvavo tuo, kad „Latvijos prezidentės vieta ten, kur bus ir kiti Europos vadovai“. Nors i noriu gerbti jos apsisprendimą, negaliu nepasakyti, kad su jos sprendimu nesutinku. Švelnindama savo sutikimą, ji prizadėjo pranešti visoms ES narėms, kad „Latvijai...karo pabaiga buvo ne tik pergalė prieš fašizmą, bet ir okupacijos tarsi“. Ji sakėsi pasmerksianti Ribbentrop/Molotov pakta, ir priminsianti, kad „tik pusė Europos 1945 m. galėjo džiaugtis pergalė prieš fašizmą“.

Kas per argumentai! Vykti i Maskvą todėl, kad ten bus ir kiti Europos vadovai? Aš manau, gal geriau būtų turėti savo, o ne Europos pragmatiškų politikų paveiktą nuomonę, ir pasmerkti tą nelemtą pakta bei priminti pasauliui, kad vienos okupacijos pakeitimas kita nėra priezastis džiaugtis. Kai kas nori aiškinti, kad okupacija įvyko po karo pabaigos, taigi — švėskime karo pergalę, o tik paskui jaudinkime pasaulį su po to įvykusia okupacija. Nesuprantu tos logikos. Ar taip nestatytume vėžimą priešakyje arklio?

Bukime diplomatiški, bet turėkime ir drąsos. Mano ištikinimu, dalyvavimas Maskvoje ruošiamose iškilmėse būtų

puiki proga pasauliui pademonstruoti i priminti, kad Baltijos valstybės niekada neprisijungė prie sovietų savo noru, bet buvo okupuotos. Ar žydai leidžia pasauliui užmiršti holokausta? Ir niekada neužmirškime, kad Lietuvai II pasaulinis karas 1945.05.09. nepasibaigė. Tą dieną pasibaigė, tik „Didysis tėvynės karas“. Putin tevadina tą karą tikruoju dar Stalino sugalvotu, vardu. Ir tegu jis pats tešventia. Jei Rusija nori švęsti Sovietų sąjungos pergalę prieš fašizmą, tegu Rusija prisima savo atsakomybę ir visas tos sąjungos sunkiai apskaičiuojamas nedorybes.

Sakykime atvirai, dvi blogybės, fašizmas ir bolševizmas, ko-vojo vienas prieš kitą. Viena blogybė truko apie 12 metų (1933–1945), kita — per 70 metų (1917–1989). Ar svarbu, kuri hidra pirmiau praris kitą? Taip neišėjo, bet tikrai džiaugsmingai galėtume švęsti pergalę, jei abi hidros viena kitą būtų sunaikinusios jau 1945 metais.

Estijos prezidentas Arnold Ruitel dar nepasisakė, o prezidentas Valdas Adamkus sakosi neskubąs. Jei taip, tai noriu tikėti, kad tai jam duos laiko prieti teisingo sprendimo. Ta proga norėčiau „Draugui“ pasiūlyti praversti ir jo skaitytojų apklaušą dėl vykimo i Maskvos iškilmės. Gal net atskirai analizuojant po karo atvykusių ir trečiabangių išeivių balsus? Juk laiko dar turime, pabandykime pajusti mūsų visuomenės pulsą.

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)

LONDONO SAPNAS

Sausio pradžioje kelioms dienoms teko nulekti į Londoną — buvau pakviestas tenyktės Lietuvių bendruomenės bičiulių parodyti keletą filmų. Iš ilgų, iki vidurnakčio vykusiu pokalbių po filmų, iš padrikų įsiminusių frazių bei išpūdytų susidėliojo kažkoks londoniškas sapnas, kurį ir pabandysiu trumpai čia perpasakoti...

Pirmąjį vakarą su draugais, pas kuriuos apsiėjau, žiūrime keturias Anglijos TV stotis ir diskutuojame, lyginant su Lietuvos TV. Diena ir naktis... Pėz., užtenka žvilgtelti į lietuvišką šiu metų Sausio 1-osios dienos vakarinį TV tinkelį: TV3 — „Žudiko medžioklė“, LNK — „Sukeisti žudikai“, BTV — „Žudantis seksas“. O Anglijos TV per visas tas dienas neišvydau jokios agresijos, smurto ar tyčiojimosi. Vien švietimas, laidos apie gamtą, istoriją, ekonomikos principus, ekologinio mąstymo ugdymas, žmogiskosios moralės ar tiesiog žmogiskumo diegimas ir informacija. Kur kruvinosios kriminalinės kronikos, kur begaliniai lietuviškų nelaimių ir pagraudenimų šou, kur politikų plepalai apie nieką, kur sarkastiškos humoristų patyčios? Nėra, nes, matyt, anglų skonis kitas... O gal tiesiog nutarta, kad tai kenkia Anglijos piliečių sąmoningumui, sukelia nereikalingą įrūmą, nepasitiekimą savi...

Ypač akin krenta sugestivus istorinis auklėjimas per Anglijos TV — pvz., kompiuterinių žaidimų stilistika kuriamas interaktyvios TV viktorinos, kai žiūrovai ir istorikai čia pat studijoje atkurinėja Aleksandro Makedonietio armijos žygius, strateguoja — kas būtų, jei būtų veikta, kariatai kitaip. O kur dar laidos apie kosmosą, apie pasaulio ekosistemą ir ateities įvykių prognozę... Tokias laidas žiūrėdama TV publika vystosi sąmoningai pilietinei veiklai, gilesniam pasaulio suvokimui, tolerancijai ir meilei. Tampa aišku, kad už viso to stovi sąmoningas režisierius, t.y. tauta bei jos vadovai žino, ko nori. Žino, kokios britų visuomenės modelio yra siekiama. Ir tai skiepia-

ma per savuosius valstybinius TV kanalus — ugdomas žmogaus orumas, pasitikėjimas savimi, savo istorija ir visu supanti pasauliu... (Ar Lietuvoje apskritai esama kokios nors strategijos, ar kas nors fantazuoja apie Lietuvos ateitį, kuria vizijas, strateguoja?)

Kai palygini britų televiziją su kokiomis nors populiarisomis „Dvyračio žiniomis“, tai supranti, kad tyčiotis iš savęs yra labai smagus lietuviškas užsiėmimas, netgi savotiška savizudiska manija, misija. Ar tai reiškuojama iš aukščiau, ar tai savaiminis nesąmoningų TV kanalų biziukas?

Vėliau, po filmų peržiūrų su lietuviams gyvenantiems Londone nemažai kalbame šia tema. Vienas tenykštis istorikas pasakoja, kokias dideles lėšas Prancūzija po okupacijos skyrė savo piliečių psichologinei reabilitacijai. Pasirodo, piliečių masinėje sąmonėje netgi per keletą okupacijos metų vykdė dideli regresyvūs pokyčiai, kuriuos būtina gydyti. O Lietuvoje okupacija vyko ištisus penkis dešimt metų. (Gal net du šimtus Rusijos okupacijos metų). Okupuota tauta praranda orumą, pasitiekimą, perima kai kurias okupanto moralines savybes. Jau nekalbant apie vadinamąjį Stokholmo sindromą, kai pagrobto aukos prisiriša prie juos pagrobusių teroristų ir pradeda juos garbinti. Tai yra natūrali psichologinė patologija, kurią reikia ne kritikuoti, o gydyti. Paskutinieji rinkimai ypač aiškiai parodė, kad Stokholmo (tiksliau — Maskvos) sindromas yra niūruka Lietuvos pilietinė diagnozė.

Dar su žiūrovais kalbame ir apie kai kurių klestintį Kėdainių, Klaipėdos feodalinį žmonių ekonominį fenomeną, kur vergai dirba už keturis — penkis šimtus litų ir džiaugiasi, kad tik turi darbo, paskui vienbalsiai balsuoja už savo vergvaldžius ir bijo cypelėti. Ir vėlgi — tų žmonių negalima kritikuoti ar barti, juos reikia prikelti laisvo oraus piliečio gyvenimui. Anglijoje tokie populiarūs streikai — tai tarsi derybų forma — tarp valdžios, darbdavio ir darbuotojų. Kom-

promiso ieškojimas, kad gyvenime kaip žmonės, o ne kaip vergai, kurių didžiausia svajonė ištrukti geriau apmokamam darbui į Airiją... Kažkas repelikuoja, kad reikėtų sukurti kokią nors valstybinę psichoreabilitacinę strategiją, kaip tuos žmones išlaisvinti. Bet kas norės visa tai kurti bei Lietuvos vergus išlaisvinti — jei tai pati dabartinė valdžios ir finansų nomenklatura juos vergais ir padarė, atsako balsas iš salės.

Baigdami diskusiją apie „Dvyračio žynias“, Lietuvos spaudą, konstatuojame, kad čia, deja, dažniau vyksta ne tautinio orumo kėlimas, ne doros ir savimonės ugdymas, o žmonių niekinimas, gėsdinimai, ir paniekos sau propagavimas. Ir jei Lietuva palygintume su okupanto penkisdešimt metų prievartauta mergaite, tai nūnai jai reikalingas skubus ir ilgalaikis gydymas, psichologinė pagalba, o ne „dvyratininkų“ patyčios. Juk taip elgiantis mergaitė gali neišvengti ir nusizudyti — ar ne tai ir vyksta? Kokia šiandieninė Lietuvos savizudijų statistika?

O ką daryti, jei tai mergaitė per tiek metų prievartos pavirto prostitutė ir dabar verčiasi šiuo amatu, kartais netgi pasiilgdama okupanto smurto. Nes nieko kito nemoka... Šias problemas spręsti turėtų psichologai, dvasininkai — gaila, kad jų naujajame Seime nesimato.

Beje, kalbant apie prostituciją — pas vieną pažįstamą lietuvių Londono gyvena nepilnametę prostitutę mergaitę iš Lietuvos, kurią pamotė pardavė už 3,000 svarų, apgaudama, kad siunčia podočuką Anglijon indų plauti į restoraną. Lietuviškų pasakų motyvas, jei neklystu. Parafrazė. Tas pažįstamas jį iš to viešnamio kalėjimo paprastaisiais pavogė ir dabar slapsto bei ruošia slapta kur nors pergabenti, kad nepasiektų žudanti šio verslo magnatų rankelė. Kasnakt ji aptarnaudavo po dvyliką vyrų, o dieną būdavo užrakinta kažkokioj priemiesčio landynėje. Kiek tokių mergaitių iš Lietuvos yra Londone? — klausiu bičiulio. Daug — atsistūsta jis, — ta pamotė gerą biznį nišą

surado — ji ir toliau siunčia Londonan naivias mergaitukas lietuvaites „indų plauti“...

Kitą vakarą po filmų peržiūros vėl diskutuojame su žiūrovais, šįkart apie Lietuvos kaimą, kuris nyksta, degraduoja, o juk kažkada tai buvo dvasios ir tautinės energijos šaltinis. Vienas geopolitikos žinovas sako, kad Rusijos Sibire prisigėrusiems kolūkiečiams jau mažne visur vadovauja darbuotojai, sąžiningi, mandagūs ir negeriantys kiniečiai... Ir žemę dirba, ir parduotuvėms vadovauja, ir kelius tvarko. Šventa vieta (pvz., Lietuvos kaimas) tuščia nebūna, o derlingos žemės ir darbo vietų pasaulyje tikrai nėra per daug, taigi atsiras, kas gali ir moka ūkininkauti, negerti ir neverkšlenti. Būtų gerai, kad tai būtų mes patys.

Maždaug 2012 metais Lietuvoje turėtų pasirodyti flamingai — iš tenykštės TV laidos apie pasaulio keitimosi perspektyvas. Plauksim Žeime — krantuose flamingai. Tik įdomu, ar jiems iš paskos nepersikels ir krokodilai.

Paskui klebonijoje vakarienujame ir kalbame apie lietuvių Londono, apie siautėjantįs, reketuojantįs gausias iš Kauno, Šiaulių, kurios pernai Lietuvoje sodyboje netoli Londono sugebėjo suorganizuoti lietuviškas pjautes su peiliais ir beisbolo lazdomis. Po Joninių šventės, kai pralaimėjo virvės traukimo varžybas... Naujoji lietuvių degeneracija — ką daryti su šiuo reiškiniu?

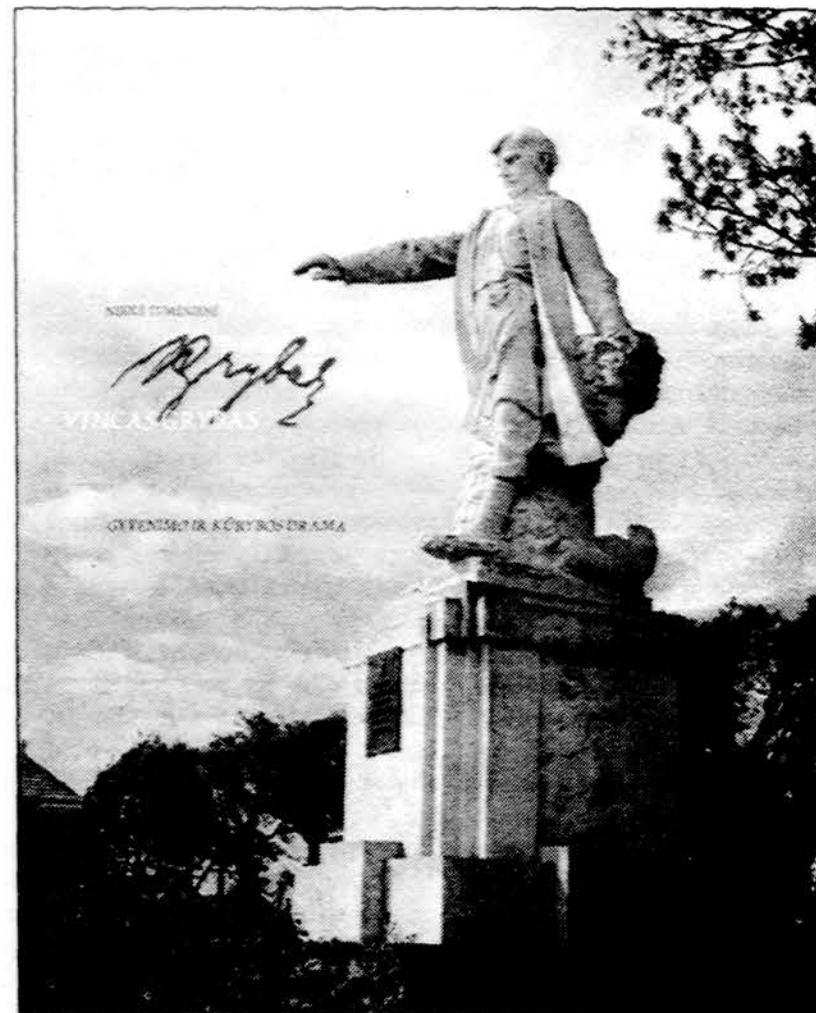
Zoologijoje yra toks dėsni — gyvūnų karta prieš išnykdamą išsigeria ir pasiunta. Ką daryti su pasiutusiais gyvūnais — mediotojai žino, o štai ką daryti su pasiutusiais žmonėmis? Sako, kad prūsai prieš išnykdamą buvo patys didžiausi banditai visoje Europoje, plėšė, vogė, žudė, prievartavo... Žodis „prūsas“ buvo netgi savotiškas keiksmazodis.

Londono lietuvių parapijos kunigas Petras — gimus, miegas ir atviras žemaitis sako, kad esame pernelyg kritiški sau ir neakcentuojame gražių Lietuvos pusių. Sako — kas iš tos kritikos, ji niekur neveda. Imkime akcentuoti gražius dalykus, auginti ir puoselėti juos. Kažkas jam pritaria, kad lietuviškos sielos grožis yra kaip atsargus paukščiukas, svarbu jo neišbaidyti, jaukintis jį. Išskris, paskui ilgai reikės laukti sugrįžtant.

Apie skulptoriaus V. Grybo gyvenimą ir kūrybą

2004 m. gruodžio 11 d. Vilniaus paveikslų galerijoje pristatyta menotyrininkės N. Tumėnienės studija „Vincas Grybas. Gyvenimo ir kūrybos drama“. Vienam žymiausiame lietuvių monumentaliosios skulptūros kūrėjų skirtą knygą išleido Lietuvos dailės muziejus.

Pasak studijos autorės ir albumo sudarytojos dr. N. Tumėnienės, sunku surasti kitą XX a. ketvirtame dešimtmetyje Lietuvoje dirbusį skulptorių, sukūrusį tokius svarius patriotiškus paminklus. Anot studijos autorės, V. Grybo gyvenimą būtų galima pavadinti dramatišku ir netgi tragišku, jeigu ne per stebuklą sovietmečiu išlikę jo sukurti paminklai Simonui Daukantui, „Žemaičiui“, Vincui Kudirkai, Vytautui Didžiajam Jurbarko ir atkurtas paminklas Vytautui Didžiajam Kaune. Dailininkas skulptorius, visuomenės veikėjas Vincas Grybas (1890—1941) studijavo dailę Varšuvoje, Kaune, Paryžiuje, klausė paskaitų Sorbonoje. Nuo 1925 m. dalyvavo parodose. V. Grybas sukūrė reikšmingų skulptūrų, paminklų: Simono Daukanto — Papilėje, Vytauto Didžiojo — Kaune ir Jurbarko. Vincas Kudirkos — Nauja-

Skulptoriaus V. Grybas.

Mykolas Ambrazas (Elta) nuotr.

miestyje, Žemaičio — Raseiniuose, dekoratyvinių skulptūrų, skulptūrinių portretų, Metislovo Sakalausko fotografinių paminklų, bažnyčių altorių.

N. Tumėnienės monografija iliustruota Arūno Baltėno ir Metislovo Sakalausko fotografijomis.

(Elta)

SKELBIMAI

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$620-\$650; 2 mieg. — \$710-\$750. Tel. 630-910-0644, Jana.

NEKILNOJAMASIS TURAS

VIDA M. SAKAVICIUS Real Estate Consultant Nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas 708-889-2148

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai) Off. Mgr. Aukšs S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smukaitienė kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805 Tel. 708-424-8654-773-881-8654

STATYBOS, REMONTO DARBAI ZIL CONSTRUCTION Work: 312-388-8088; 815-272-5193 Contractor Cell/fax: 815-744-5360; 773-881-5920 Žilvinas Vencius Albert Selevi www.zilconstruction.com

AS Šildymas Šaldymas 6658 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas — Licensed — Bonded — Insured 773-778-4007 773-531-1833

Gera dovana

Vasario 16-osios ar Kovo 11-osios progomis Jums, Jūsų vaikams ir vaikaičiams, bei visiems, neabejingiems Lietuvos istorijai ir kovai už nepriklausomybę.

Filmas „Vieni vienii“

Užsisakyti filmą (DVD formate) skambinkite Amerikos lietuvių televizijai Tel. 708-839-9022 arba 708-785-8080.

DVD turinys:

1. Filmas „Vieni vienii“ (trukmė 1:30). Režisierius Jonas Vaitkus.
2. S. Bartkaus dokumentinė laida „Požiūris“ (legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto istorija) (trukmė 0:23).
3. Filmo prodiuserio Vytauto Vilimo tekstas (anglų kalba).

Filmas lietuvių kalba su angliskais subtitrais. Garsas — DOLBY DIGITAL

Šis filmas — puiki vaizdinė priemonė istorijos pamokoms apie lietuvių pasipriešinimą sovietų okupacijai, paremta tikrais istoriniais faktais ir liudiniukų pasakojimais, ir puiki dovana kiekvienam, kam brangi ir idomi Lietuva bei jos istorija. Istorija apie išdides ir narius žmones, kurie brangino savo tėvyne ir nenulenkė galvos prieš sovietų okupantus.

Dokumentai bus labiau apsaugoti nuo klastojimų

KESTUTIS PRANKEVIČIUS

Nuo šių metų pradžios Lietuvos miestų bei rajonų savivaldybių administracijos Civilinės metrikacijos skyriai pradėjo išdavinti naujo pavyzdžio civilinių aktų liudijimus. Kaip mūsų skaitytojams teigė Civilinės metrikacijos skyriaus specialistai, pastarosiomis dienomis jau buvo išduota daugiau nei 250 naujo pavyzdžio gimimo liudijimų.

Galios ir seni, ir nauji liudijimai

Pasak šios srities specialistų, nauji gimimo, santuokos bei mirties liudijimai buvo pagaminti Teisingumo ministerijos užsakymu. Alytaus bei Širvintų civilinės metrikacijos skyriai — vieni pirmųjų Lietuvoje pradėjo išdavinti naujo pavyzdžio gimimo liudijimus, kadangi senųjų blankų liko labai nedaug. Nors nauji dokumentai išduodami, privalomai keisti senų nereikės — dar galios tiek seni, tiek nauji liudijimai.

Minėtus dokumentus nuspręsta keisti po to, kai 2003 m. birželio mėnesį Seimas priėmė Lietuvos Respublikos vertybinių popierių, dokumentų blankų, banderolių, oficialių

žymėjimo ženklų gamybos įstatymą ir specialioji komisija nustatė aukštesnį šių dokumentų ir blankų apsaugos lygį.

Naujojo pavyzdžio civilinių aktų liudijimai pagal apsaugos lygį kriterijus yra trečioje vietoje — po Lietuvos piliečio paso ir asmens tapatybės kortelės. Nauji dokumentai daug išvaizdingesni už senuosius, atspausdinti ant geros kokybės popieriaus su vandens ženklais, apsaugoti beveik taip pat gerai, kaip ir banknotai. Juos gaminant panaudota 16 skirtingų technologinių apsaugos priemonių. Kai kurių teisės specialistų nuomone, tokių dokumentų beveik neįmanoma suklastoti.

Gimimo bei santuokos liudijimai — šviesesniame fone

Naujas vaiko gimimo liudijimas yra gelsvos spalvos, santuokos sudarymo — rožinis, mirties liudijimas — mėlynas. Nauji liudijimai išduodami ir mirties liudijimai. Civilinės metrikacijos skyriaus specialistų nuomone, naujagimio tėveliams įteikti naujo pavyzdžio gimimo liudijimai yra daug malonesni negu senieji. Neabejojama, kad ir patys tėvai, gavę naują gimimo liudijimą, labiau džiaugiasi.

I naujus civilinių aktų liudijimus vardai, pavardės, datos įrašomi kompiuteriu. Anksčiau pasitaikydavo ir minėtų dokumentų klastojimo — žmonės tiesiog ranka taisydavo gimimo liudijime įrašytą datą, kad anksčiau galėtų išeiti į pensiją. Jų kurie piliečiai, pasinaudodami suklustotais santuokos liudijimais, mėgdavo išvykti į JAV, Vokietiją, kitas užsienio šalis...

Europos Sąjungoje minėtų civilinių aktų liudijimai yra skirtingi. Pavyzdžiui, Vokietijoje tokie blankai spausdinami ant paprasto popieriaus lapo ir nenumeruojami. Portugalijoje ir Ispanijoje jie iš vis neiš-

duodami, o, vaikai gimus, įteikiama vadinamoji šeimos knyga.

Prieš 15 metų atkūrus nepriklausomybę, iki 1990 m. pabaigos, Lietuvoje dar buvo išduodami sovietinio pavyzdžio civilinės būklės aktų liudijimai. Jų pavadinimai bei skiltys spausdintos lietuvių ir dar rusų kalba. Tačiau liudijimai buvo išrašomi tik lietuvių kalba ir antspauduojami ženklai su Vycio atvaizdu.

Civiliniame kodekse nustatyta, kad giminių, santuokos nutraukimo ir mirtį registruoja bei atitinkamus civilinės būklės aktų liudijimus išduoda miestų ir rajonų civilinės metrikacijos skyriai.

Geriausia 2004 metų frazė

„Omni laiko“ skaitytojai geriausia metų fraze išrinko Darbo partijos vadovo, ūkio ministro frazė „Nesu inoplanetianinas“. Ji surinko 744 balsus (15 proc.). Antroje vietoje liko nušalintojo prezidento Rolando Pakso palinkėjimas pirmadienį „Gero savaitgalio“ (14 proc.).

„Omni laiko“ skaitytojai taip pat balsavo už jiem pasiūlytas frazes:

„Iš tikrųjų gimiau ne kosmose, o šiaurėje. Bet nuo

to žmogus netampa blogesnis. Nesu inoplanetianinas“. Taip spalio 11 d. atsakė Viktoras Uspaskichas į konservatorių vadovo Andriaus Kubiliaus priekaištus dėl galimos Rusijos įtakos Lietuvos politikai per jo vadovaujamą partiją (15 proc., 744 balsai).

„Gero savaitgalio“. Taip sausio 12 d., pirmadienio vidurdienį, žurnalistas palinkėjo tuometinis prezidentas Rolandas Paksas (14 proc., 702 balsai).

„Ministras prisiekia padėjęs ant Konstitucijos... padėjęs ranką ant Konstitucijos“. Taip gegužės 4 d. Seimo posėdžiui pirmininkavęs liberalcentristas Gintaras Steponavičius kalbėjo apie naujojo finansų ministro Algirdo Butkevičiaus priesaiką padėjus ranką ant Konstitucijos (12 proc.).

„Sigutis griuvo aukštiekininkas“. Taip kovo 29 d. Rolando Pakso patarėjas Gintaras Šurkus apibūdino kolegos

Sigutis Jačeno reakciją sužinojus prezidento sprendimą pakviesti Jurij Borisov patarėju (7 proc.).

„Mano devintas jausias sako, kad su Darbo partija koalicijos nebus“. Taip kalbėjo premjeras Algirdas Brazauskas spalio 24 d. (5 proc.).

„Yra senos ir giles santykiavimo su Europos Sąjungos institucijomis tradicijos“. Taip buvęs Seimo narys Rolandas Pavilionis apibūdino ES reikalų koordinavimą birže-

lio 30 d. (4 proc. 220 balsų).

„Yra variantai — aš einu, jis eina, abu einam, abu neinam. Nusprendėm — kadangi esam jaunos generacijos politikai, turime laiko, 100 procentų šansų laimėti arba dabar, arba vėliau, tai leidžiam kitiems“. Taip balandžio 27 d. laidos „Dvyračio šou“ kūrėjas Vytautas Šerėnas nusakė pokalbio temas su laikinuoju prezidentu Artūru Paulausku (4 proc., 208 balsų).

Omni.lt

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

RYGA

Deklaracija, kurią Rusija siūlo Latvijai pasirašyti kartu su sienos sutartimi, nepasiekė ministro pirmininko Aigars Kalvītis. „Vyriausybė nepasirašys jokių Maskvos deklaracijų. Ne Maskvai lemti mūsų likimą, todėl nereikia skirti tiek daug dėmesio įvairiems mėginimams išprovokuoti neigiamą visuomenės reakciją. Jeigu tai būtų Latvijos tikrai svarbus dokumentas, jis būtų atsidūręs ant mano stalo“, sakė vyriausybės vadovas. Kaip jau buvo pranešta, pasirašyti tokį dokumentą siūlo Rusija.

LONDONAS

Didžiosios Britanijos laikraščiai trečiadienį pirmuosiuose puslapiuose spausdina nuotraukas, kurios leidžia manyti, kad britų kariai žemino sulaukčius irakiečius, ir kurias apibūdina antraštės „Geda“ ir „Šokas“. Šios antraštės atspindi sukrėtimą, kurį šalis patyrė dėl Abu Ghraib priverstinio skandalo. Kai kuriose spausdinamose nuotraukose matyti nuogi irakiečių kaliniai, kurie, kaip atrodo, verčiami imituoti lytinius aktus, o vienoje nuotraukoje įamžintas karys, iškeles kumštį virš surišto kalinio, ant kurio liemens užmestas tinklas. Minimos nuotraukos buvo paskelbtos netrukus po to, kai prasidėjo trijų kareivių, kaltinamų žiauriu elgesiu su sulauktais asmenimis, karo teismas.

JAV

WASHINGTON, DC

I JAV valstybės sekretorės postą siūloma Condoleezza Rice antradienį žadėjo eiti diplomatinės keliu, pataisyti JAV santykius su sąjungininkėmis ir drauge su kitomis didžiosiomis pasaulio valstybėmis dalyvauti kare su terorizmu. G. W. Bush patarėjos nacionalinio saugumo

klausimais pareigas einanti C. Rice Senate neatsispašinėjo už JAV pradėtą Irako okupaciją, tik pareiškė, kad Valstijų politika po 2001 m. rugsejo 11-osios teroro išpuolių buvo „sudėtinga, būtina ir teisinga“. Tai, kad C. Rice bus patvirtinta Colin Powell posto įpėdine, nekelia beveik jokių abejonių.

* * *

Visiškai netoli Baltųjų rūmų antradienį grasino susisprogdinti vyriškis. Į įvykio vietą atvyko šimtai policijos pareigūnų, buvo evakuota daug žmonių. Pranešama, kad šeimyninė drama pavyko išspręsti be kraujo praliejimo. Vyras grasino susisprogdinti mikroautobuse už 200 metrų nuo prezidento George W. Busho rezidencijos. JAV Federalinio Tyrimų Biuro (FTB) atstovės duomenimis, vyras reikalavo gražinti jam vaiką, kurį tariamai iš jo atėmė žinybos. Po kelias valandas trukusių derybų, jis leidosi suimamas.

NEW YORK

Irakiečių kilmės amerikietis prisipažino kaltu korupcijos procese dėl JT programos „Naf-ta už maistą“. Kaip pareiškė JAV teisingumo sekretorius John Ashcroft, kaltinamasis Samir Vincent antradienį New York teisme prisipažino buvusio Irako diktatoriaus Saddam Hussein pavedimu dešimt metų nelegaliai dirbęs JAV. Procesas prieš S. Vincent yra „aiškus signalas amerikiečiams ir irakiečiams: mes netoleruosime korupcijos, o už ją bausime“, pažymėjo J. Ashcroft. Verslininkas apkaltintas sąmokslu, be to, jis svetimos valstybės pavedimu nelegaliai veikė JAV, klastojė mokesčių deklaracijas ir pažeidė kitus įstatymus. S. Vincent gresia 28 metų kalėjimo.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Baghdad trečiadienį sprogo mažiausiai keturi mirtininkų

vairuoti automobiliai; per šiuos išpuolius žuvo mažiausiai 26 žmonės, o dar 21 buvo sužeistas. Pasak JAV kariškių, žuvusiųjų galejo būti daugiau, jeigu saugumo pajėgos nebūtų reagavusios taip greitai. Tuo tarpu teroristų grupuotės „Al Qaeda“ sąjungininko Abu Musab al-Zarqawi vadovaujama grupuotė prisiėmė atsakomybę už trečiadienį įvykdytą išpuolį prie Australijos ambasados ir sproginus prie dviejų Baghdad policijos nuovadų. Grupuoje paskelbė, kad „kankinių legionas“ smogė trijose vietose.

RIYADH

Daugiau kaip du milijonai musulmonų pilgrimų antradienį, pirmąją hadžo dieną, iš Mekos pradėjo plūsti į Minos slėnį, tačiau šiemet šią piligriminę kelionę temdo gedulas dėl Azijos cunamo aukų ir nuogastavimai dėl saugumo. Šiemetinis hadžas ypač sunkus tūkstantams maldininkų iš Azijos, kur gyvena dauguma iš milijardo pasaulio musulmonų. Hadžą, kurį bent vieną kartą gyvenime privalo atlikti visi tai galintys musulmonai, tragedijos lydedavo ir anksčiau. Saudo Arabija šiemet vykdė didžiausio masto saugumo operaciją, nes baiminamasi išpuolių ar tragiškai galinčių baigtis žmonių susigrūdimų.

GAZOS RUOŽAS

Palestinos savivaldos saugumo pajėgos, vykdydamos išpuolį prieš Izraelį prevencijos planą, ketina nuginkluoti ekstremistines palestiniečių grupuotes, pareiškė aukštas palestiniečių saugumo pareigūnas Bashir Nafe. Jis laikomas vienu realiausių kandidatų į Vakarų kranto ir Gazos ruožo saugumo vado pareigas. B. Nafe nenurėdė, ar saugumo pajėgos pradės kovą su ekstremistinėmis grupuotėmis, nesutinkančiomis nutraukti išpuolių prieš žydus. Antradienį šimtai žydų, reikalaudami imtis griežtesnių priemonių prieš ekstremistus, surengė protesto eisną.

LIETUVIŲ TELKINIAI

ST. PETERSBURG, FL

Lietuviškos Kūčios

Kazkas yra pastebėjęs, kad Amerikos žemyne tikros lietuviškos kūčios yra rengiamos tik St. Peterburgo lietuvių telkinyje. Tai yra — šv. Kaledų dienos išvakarėse — ir ne ryte ar per pietus, bet saulei nusileidus, kaip tradiciškai yra priimta. Šiais metais, Lietuvių klubo valdybai prašant, kūčias paruošė Loretta Kynienė su gausiu būriu padėjėjų.

Kūčios buvo mielos, išpuodingos, primenančios jaunystės dienų vakarienę ir sutraukusios didelį būrį vietos gyventojų bei nemažai svečių atvykusių iš toli. Nustatytu laiku į salę susirinkę dalyviai sėdo prie gražiai išpuošų ilgų stalų, nusitiesusių nuo scenos net iki pat durų. Stalai apkrauti šaltais, pasninko patiekalais. O jų buvo gal ir daugiau nei dvylika. Scenoje didelė eglutė, išpuota šiaudinukų dirbiniais, kurios pagamino A. Liubiniene. Ji kiekvienais metais sutinka paskolinti savo rinkinį, kurį vis papildo naujais. Viduryje scenos Dalios Adomaitienės padarytas didelis židynys su judančiais liepsnos liežuviais priminė „senos grįčios“ šiltą jaukumą.

Pradedant vakariene, klubo pirmininkė Angelė Karnienė, pakvietė keleto moterų, kurių kiekviena, su degančia žvakute, uždegė jai nurodytų stalų žvakes. Išanginiame dalyje ji papasakojo apie vieną lietuviškos šeimos svarbiausių susibūrimų — Kūčių vakarienę, kurios metu vyriausias šeimos narys dėkoja Aukščiausiam už dovanas, pasiekimus; prisimena šeimą apleidusius ar mirusius jos narius. Pasimeldę

ir pavalgę, žaidimais ar dainomis užbaigia tokį bendrą, artimą susibūrimą. Po to ji pakvietė kan. Bernardą Talaišį sukalbėti maldą. Po maldos vyko kaledaičių dalinimasis su šeimos nariais, šalia sėdinčiais ir kitais pažįstamais. Jaukioje nuotaikoje, pasižnekučiuojant, visi dalinosi patiektais gerybėmis.

Vakarienei pasibaigus, bažnytinis choras, susidedantis daugiausia iš moterų (su trim vyrais), akompanuojant Aldonai Varkalienei, pagiedojo keturias tradicines giesmes. Programai pasibaigus buvo išdalinti lapai su keliomis papildomomis giesmėmis ir visi pakviesti giedoti kartu. Dar kiek pasisvečiavę, žvaigždėms žibant danguje, visi skirstėsi ir namus susikaupe ir pakilia nuotaika.

Mečys Šilkaitis

St. Petersburg lietuvių bažnytinis choras gieda kūčių vakarienos metu. Choro vadovauja ir akompanuoja Aldona Varkalienė.

Sutikom Naujuosius metus

St. Peterburgo lietuvių klubas niekad nepraleidžia progos sutikti Naujuosius metus. Kiekviena valdyba kasmet bando įnešti ką nors naujo, kažko įdomesnio, skirtingesnio ir suteikti daugiau malonumo dalyviams. Panašiai buvo ir su šiuometiniu Naujųjų metų sutikimu. Klubo pirmininkė Angelė Karnienė iš anksto, sekmadieninių pietų metu, vis akcentuodavo, kad šiemet bus kitaip ir kviesdavo visus nedelsiant užsisakyti vietas.

Ir tikrai pakeitimų buvo nemažai. Pirmiausia — visi stalai buvo apvalūs su baltomis staltiesėmis ir sidabriniais šakų puošmena stalo centre. Prie scenos ir salės pakraščiuose stovėjo palmės iš pripuštų balionų kamieno ir pagilų žalių plastmasinių šakų. Idomu. Tai vis Dalios Adomaitienės kūryba. Maistą ruošė klubo valdyba su gausiu būriu pagalbininkų. Maistas šaltas, pjaustytas, išdėstytas mažojoje salėje bufeto stiliu. Pasirinkimas įvairiausias ir gausus.

Prasidėjus vakarienei, Vilnius Juška kvietė svečius į mažąją salę prisipildyti lėkštės. Pasipuošusios merginos su šypsena dalino kiekvienam, ko širdis troško. Baras, lietuviškai muzikai aidint, pardavinėjo įvairiausių gėrimus. Pasibaigus vakarienei, pradėjo groti „Fred trio“. Tai ne tokia tranki grupė, kaip būdavo „Lorelei“ orkestras, tačiau Fred vyruku tų pat metų, kaip ir dauguma šokėjų, tai jie gerai prisiminė ir grojo jau mums nuo jaunystės pažįstamas melodijas.

Dvylikitai artėjant, buvo išdalintas šampanas, pagiedotas Lietuvos himnas ir, Angelei, skaičiuojant minutes, prasidėjo Naujųjų metų sveikinimai. Ši kartą dalyvavo daug anksčiau nematytų asmenų, įskaitant ir keliolika naujai atvykusių (trečiabangių). Truko geras pusvalandis, kol buvo su visais pasisveikinta ir pareikšti įvai-

riai linkėjimai. Po pusvalandžio pirmininkė pareiškė, kad ji yra paruošusi karštą Amerikos pietiečių mėgstamą „Black eye peas“ mišinį, kuris susideda iš pupelių, lašinių gabalielių ir karštų kopūstų. Kas labai tiko po šokių. Tai buvo laukiama naujovė. Or-

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A + A

KAZIMIERA SUVAIZDIENĖ ŠIMKŪNAITĖ

Minint mūsų mylimos Mamos ir Močiutės, kurios netekome 2004 m. sausio 20 d. mirties sukaktį, šv. Mišios už velionę bus aukojamos š.m. sausio 23 d., sekmadienį, 9 val. ryto Šv. Antano bažnyčioje, Cicero.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionę Kazimierą savo maldoje.

Liūdinti šeima

Mielą sesę Korp! Giedra narę GIEDRĘ GILLESPIE, netekus brangios mamytės

A + A

MARIJONOS GRĮŠKELIENĖS,

giliai užjaučiame ir dalinamės netekties skausmu.

Korp! Giedra

Istorija rodo, kad JAV prezidentams antroji kadencija nesiseka

Washington, DC, sausio 19 d. (Reuters/BNS) — JAV politikos istorija rodo, kad antroji prezidento George W. Bush kadencija turi būti mažiausiai sekminga nei pirmoji.

XX amžiaus antrojoje pusėje ne vienas prezidentui, išrinktam antrą kartą, nepavyko išvengti kokio nors triukšmingo skandalo. Ankstesnėje JAV istorijoje taip pat daug pavyzdžių, kai antrąją kadenciją išrinkti prezidentai susidurdavo su įvairiausiomis problemomis, pradedant politiniais nesutarimais ir baigiant maistais, sunkiomis ligomis ar net mirtimi.

G. W. Bush pirmąkart Bill Clinton vos neišlėkė iš posto už tai, kad melavo apie savo santykius su Baltųjų rūmų stažuotoja Monica Lewinsky.

Skandalas, kilęs jo antrosios kadencijos Baltuosiuose rūmuose pradžioje, audrino Washington daugiau nei metus ir vos nesibaigė apkalta. Senatas atsisakė pirmą laiką atstatyti B. Clinton, bet visas antrasis jo prezidentavimo laikotarpis buvo gerokai sugadintas.

Ronald Reagan, kuris buvo prezidentu praėjusio amžiaus devintajame dešimtmetyje, šešiais savo prezidentavimo metais teko ievikti vieną didžiausių savo karjeros krizių, kai iškilo aiškėn vadinamasis „Irangate“ skandalas.

1986 metų lapkritį, kai buvo paskelbta, kad JAV pareigūnai bandė nugalėti ginklų Iranui, kuris tuo metu, kaip ir dabar, buvo įrašytas į JAV priešų sąrašą, o už gautus pinigus, nepaisydami Kongreso draudimo,

pasipuosti ginklų Nikaragvos grupuotėms, subraškėjo R. Reagan administracijos pozicijos.

Visuomenę visų pirma domino, kiek į tai išvėlės R. Reagan, bet per Kongreso surengtą tyrimą buvo nustatyta, kad prezidentas apie tai nieko nežinojo. Oficialus Kongreso sprendimas teigė: „Visa atsakomybė už įvykius Irano skandale turi tekti prezidentui. Prezidentas privalėjo žinoti, ką daro jo patarėjai“.

Problemos dėl Richard Nixon antrosios kadencijos pradžioje dar iki jos pradžios, kai buvo mėginta „apiplėšti“ Demokratų partijos komiteto būstinę, įsikūrusios viešbutyje „Watergate“, štabą.

Kaip paaiškėjo, išlaužėlius nusamdė R. Nixon partija, o pats terminas „Watergate“ tapo nešvarių politinių žaidimų simboliu. Nors prezidentui pavyko iškovoti pergalę rinkimuose, 1974-ųjų rugpjūčio 9 dieną, gresiant neišvengiamai apkalta, JAV prezidentas R. Nixon buvo priverstas atsisakyti.

Net skandalų netemdama antroji prezidento kadencija gali būti sunki, sakė Stephen Hess, kuris yra dirbęs tiek respublikonų, tiek demokratų administracijose, o dabar dirba Brookings institute.

„Antroji kadencija — tai lyg smėlio laikrodis, kurio smėlis baigia išsibėgti“, sakė S. Hess ir paaiškino, kad prasidedant antrajai kadencijai paprasčiausiai tikslai jau būna pasiekti ir lieka sunkieji.

Laikas, kurį Baltuosiuose rūmuose praleido Dwight Ei-

senhower, 1953-1961 metai, buvo JAV klestėjimo laikotarpis, bet ir tada neapsieita be šaltojo karo su SSRS reikalų. 1957-aisiais sovietai paleido savo palydovą „Sputnik“, o 1960-aisiais numušė JAV žvalgybinį lėktuvą.

Ir D. Eisenhower teko išgyventi skandalą, kai jo administracijos vadovas Sherman Adams buvo apkaltintas tuo, kad iš verslininko, turėjusio problemų dėl mokesčių, paėmė dovanų, tarp kurių buvo kupuranario kailio paltas. Sh. Adams turėjo atsisakyti.

Woodrow Wilson, kuris, kaip ir dabartinis prezidentas, vadovavo šaliai, kai ji dalyvavo kare, 1916 metais antrą kartą laimėjęs rinkimus siekė sudaryti taikos sutartį ir užbaigti Pirmąjį pasaulinį karą bei įkurti Tautų lygą.

Sutarties projektą atmetė Senatas, o mėginamas įtikinti senatorius jį priimti W. Wilson taip susigadino sveikatą, kad 1919 metais jis išliko širdies smūgis, po kurio likusius 17 mėnesių jis buvo neigalus.

Abraham Lincoln buvo nužudytas praėjus penkioms savaitėms po prisaikdinimo antrąją kadenciją, netrukus po to, kai pakvietė šalį išsivienyti Pietinio karo žaidimas. Per vieną spektaklį jį mirtinai sužeidė aktorius, kuris buvo vergvaldių agentas.

Net George Washington antrąją kadenciją nepavyko išvengti sunkumų: jo administracija susikilo į dvi stovyklas, o įvestas nepopuliarus mokeskis viskui sukėlė maištą Pensilvanijos valstijoje.

A. STONIO JUOSTA APIE UŽMIRŠTĄ AKTORIŲ

Amsterdam kino festivalyje IDFA (International Documentary Film Festival Amsterdam) įvyko režisieriaus Audriaus Stonio naujo dokumentinio filmo „Tas, kurio nėra“ premjera.

Spalvotas ilgo metražo dokumentinis filmas „Tas, kurio nėra“ (arba „Countdown“) pasakoja apie kino ir teatro režisierių, aktorių Augustiną Baltrušaitį, likimo ir susiklostiusių aplinkybių dėka nugramzdintą į visišką užmaršį. Praeityje dirbęs su tokiomis teatro žvaigždėmis,

kaip Monika Mironaitė ir Artiom Inozemcevas, sukūręs penkis vaidybinius filmus „Lenfilm“ studijoje, dirbęs su legendiniu kino režisieriumi Grigorij Kozincev, šiuo metu A. Baltrušaitis yra visiškai visumėnės užribio. Filma apie atminties ribas, nenumaldomai begančio laiko poveikį ir viltį, stipresnę už laiką. A. Stonys sukūrė kartu su operatoriumi Vladu Naudziumi.

Amsterdam festivalis yra didžiausias ir įtakingiausias Europos dokumentinio kino festivalis, per pastaruosius 17

metų tapęs vienu svarbiausių dokumentinių filmų festivalių pasaulyje. „Dokumentikos Kanais“ pavadintame festivalyje kasmet parodoma per 200 dokumentinių filmų ir sulaukiama 110,000 žiūrovų auditorijos. Festivalis aprėpia visą Europos dokumentinio kino metų panoramą, jame sustinka kino gamintojai, nepriklausomi prodiuseriai, filmų pirkėjai bei finansuotojai.

A. Stonio naujas kino projektas „Naujoji Martyrologija“ atrinktas į festivalio „Forum“ programą. A. Stonys yra su-

kūręs 10 dokumentinių ir vieną vaidybinį kino filmą. Režisieriaus filmai apdovanoti daugybe garsių festivalių prizų, o filmas „Neregų žemė“ 1992 m. pelnė garsiausią Europos kino apdovanojimą — Europos kino akademijos prizą „Felix“ už geriausią metų dokumentinį filmą. A. Stonio retrospektyvų ir kino vakarų buvo surengta Šveicarijoje, Prancūzijoje, JAV, Rusijoje, Izraelyje, Čekijoje, taip pat Lietuvos miestuose.

(Elta)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

AMERIKOS LIETUVIŲ TELEVIZIJOS KVIČIA televizijos laidos filmavimą tema: „Imigrantų kalbos spindesys ir skurdas“. Laida bus filmuojama sausio 29 d., 7 v.v. Jaunimo centro apatinėje salėje. Norite išsakyti savo nuomonę? Atvykite į laidos filmavimą ir galėsite pasireikšti. Visi kviečiami.

BEVERLY SHORES, IN, LIETUVIŲ KLUBAS išrinko naują valdybą 2005-2006 m. kadencijai. Valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkas – Vytautas Šimkus, vicepirmininkas – Vytautas Kasniūnas, Jr., izdininkas – Juozas Noreika, sekretorė – Genė Ersloviene, narys ryšininkas – Kęstutis Pocius. Revizijos komisija: Jurgis Daugvila, Meilutė Rulienė, Janina Vienužienė. Nominacinė komisija: Kazimieras Ambrozaitis, Eugenijus Bartkus, Jaunutis Dagys. Garbės korespondentas: Vytautas Kasniūnas, Sr. Kitas klubo narių susirinkimas įvyks sausio 30 d., sekmadienį, 2:30 v.p.p. Fortune Hause restorano salėje, Mich. City.

JAUNIMO CENTRO MOTERŲ KLUBO pirmas šių metų susirinkimas įvyko sausio 11 d. Kitas susirinkimas sausio 30 d., sekmadienį. Jaunimo centro kavinėje bus kepami blynai, kuriais vaišintis galėsite nuo 8 v.v.

LEMONTO SOCIALINIŲ REIKALŲ SKYRIUS, penktadieniais, 2 v.p.p. Bočių menėje rodo filmus iš Lietuvos. Kviečiame visus dalyvauti.

45-TO METINIO „LIETUVOS PRISIMINIMŲ“ pokylio komitetas maloniai praneša, kad dar yra bilietų šių metų pokyliui. Pokylis įvyks sekmadienį, 2005 m., vasario 6 d., Chateau Bu-Sche, 11535 South Cicero Ave., Alsip, IL 60803. Pradžią 5 v.p.p. Malonėkite atkreipti dėmesį, kad nors Chateau adresas yra Cicero gatvė, dėl geležinkelio pervažos įvažiuojamas yra iš 115 gatvės. Ši pokylių salė turi didelę mašinų statymo aikštelę. Dėl bilietų skambinti Dian Martin, tel. 773-376-4779.

MAŽOSIOS LIETUVOS LIETUVIŲ draugija maloniai kviečia į „Užgavėnių šiupinį“. Vasario 5 d., šeštadienį, 6 v.v., Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje, pabendrausime prasidės 6 v.v. – 6:45 v.v., meninė programa – Ginta Žviliūtė, akompanuos Manigirdas Motekaitis. Šokioms gros Algimanto Barniško grupė. Stalus prašoma užsisakyti iš anksto pas Ramūną Buntinę, tel. 630-969-1316.

JAMŽINKIME LIETUVIŲ IŠEIVIŲ turtą! JAV LB Kultūros taryba imasi darbo jamžinti tai, kas buvo pastatyta, nupirka, įkurta lietuvių imigrantų pastangomis, išleidžiant knygą „Lietuvių židinių pėdsakai JAV“. Jau trejus metus renka informaciją ir nuotraukas. Knyga redaguojama Lietuvoje (red. Audronė Škiudaitė). Ji bus

užbaigta šiais metais. JAV LB Kultūros taryba prašo finansinės paramos šiam istoriniam projektui užbaigti. Visi aukotojai – parapijos, LB apylinkės ir pavieniai asmenys – bus įrašyti į knygą. Aukus prašome siųsti: Lithuanian American Community, Inc., 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154.

ČIKAGOS LITUANISTINEI MOKYKLAI reikalingi lietuvių kalbos mokytojai. Prašome kreiptis į mokyklos direktorę Jūrąte Dovieliene, tel. 630-832-8331, arba į Laimą Apanavičienę, tel. 708-361-5545.

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ taryba ir Vyresniųjų lietuvių centrų ruošia metinį „Labdaros vakarą“ 2005 m. sausio 22 d., 6:30 v.v. „Seklyčioje“. Visi yra kviečiami šiam „Labdaros vakarą“ dalyvauti ir paremti JAV LB Socialinių reikalų tarybą, kuri per išėjus metus tiesia ranką visiems pagalbos reikalingiems lietuviams. Programą atliks „Tėviškės kapela“, vadovaujama Stasės Jagminienės. Del rezervacijų skambinkite Birutei Podienei ir Socialinių reikalų tarybos raštinę tel. 773-476-2655.

ŠAUKIAMAS VASARIO 16-OSIOS gimnazijos buvusių mokinių suėjimas, kuris įvyks 2005 m., vasario 24 d., Lietuvių klube, Lithuanian Hall, 4880 46th Ave. North Saint Petersburg, FL 33714, tel. 727-525-5924. Planuojamas susipažinimo vakaras, iškilminga vakarienė ir šokiai. Dėl dalyvavimo prašome pranešti Valei Majauskaitei Weinhofer, 8421 29th Street East, Parish, FL 34219, tel. 941-776-3634, arba Vytautui Biretai, 199 Sylvan Ave., Toronto, ON. M1E 1A4, Canada, tel. 416-261-4312, el-paštas: vbireta@rogers.com.

DĖMESIO! LIETUVIŲ FONDAS praneša, kad anketos paramai ir stipendijoms jau yra Lietuvių fondo tinklapyje: www.lithfund.org. Jas galima gauti ir LF raštineje. Stipendijų prašymų anketos, pilnai užpildytos, su visa dokumentacija, turi būti išsiųstos į LF raštine iki 2005.03.15. Paramos prašymo anketos paštu turi būti išsiųstos iki 2005.04.15. Jei turite klausimų, prašome kreiptis į LF raštine tel. 630-257-1616, faks. 630-257-1647, e-paštas: admin@lithfund.org.

SAUSIO 30 D., SEKMADIENI, 1 V.P.P. Balzeko lietuvių kultūros muziejus kviečia vaikus, tėvelius ir senelius į šv. Valentino dienos skirtų atvirukų kūrimo užsiėmimą. Registruotis tel. 773-582-6500.

Skelbimai

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimniais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.

PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA! Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo ypatingus įkainius? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) **LITCOM**. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklotinę gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokites lietuviškai 708-386-0556. Taurkite šiandien su LITCOM! Dėmesio! Įkamis galioja tik naujiems klientams!

Savanorės mato pažangą darbuose su Lietuvos vaikais

„Žinai, aš nustoju rūkyti. Nustojo ir mano motina“. Maždaug taip pasakojo moksleivė, kuri lanko vieną „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijos remiamą pomokyklinį centrą Vilniuje. Mergaitė toliau pasakojo Aldonai Kamantienei, vienai iš „Vaiko vartai į mokslą“ programų Lietuvoje koordinatorių, kas ją paskatino mesti rūkyti. Tai buvo „Vaiko vartai į mokslą“ D.R.A.S.A. (Drįsk Rūkaly, Alkoholio ir Svaigalų Atsisakymo) prevencijos programos metu jos lankomam centre rodomas videofilmas apie rūkymo pasekmes. Mergaitė įstrigo du vaizdai – raukšlės aplink ratorių burnas ir skrodimo metu nufilmuoti ratorių juodum

Aldona Kamantiene.

dėmė pažymėti plaučiai! Ar mergaitė tuoj po filmo nustojo rūkyti? Ne. Ar iki šiol ją pasisekė prikaltinti savo ratorių draugus, kad ir jiems būtų sveikata nusiūta rūkyti? Kol kas – dar ne. Tačiau mergaitė įsidėmėjo jai suteiktas žinias ir matomus vaizdus, juos pasisavino, ir savo gyvenime padarė pakeitimą, net paveikdama motiną. Ji buvo tvirta savo nusistatymuose ir sakė, kad draugai jos neperkalbina vėl rūkyti.

Sausio 9 d. „Vaiko vartai į mokslą“ organizacija pradėdavo savo jau metinę tradiciją tapusį pranešimą visuomenei Pasaulio lietuvių centro „Bočių menėje“, Lemonte. Šiame po pirmininkės Birutės Pabedinskienės sveikinimų ir išdėstymo pavaduojančios valdybos narės Irenos Grigaitienės metinį paskatinančių žodžių, apie savo darbą Lietuvoje pasakojo programos koordinatorės Rita Vencloviene ir Aldona Kamantiene. Pirmoji Lietuvoje išdirbo kelis mėnesius 2004 m. pavasarį ir antroji Lietuvoje išdirbo 10 savaitių 2004 m. rudenį. Jos ir kiti savanoriai anksčiau buvo nuvykę į Lietuvą organizacijos reikalais bei savanoriškam darbui. Tačiau, šio pranešimo metu, buvo kalbama daugiausia apie 2004 m. šių dviejų asmenų viešnagės ir pasiekimus Lietuvoje.

Del rūkyti nustojusios mergaitės... Ko daugiau galėtų norėti savanorių organizacija? Sunkaus darbo seklos gal ne tuoj išdyksta, bet jos pasirodo. Remiamuose centruose darbuotojai dirba su ryškesnėmis prob-

lemom negu rūkymas. Yra labiau paveiktų vaikų, kurių namų aplinkoje siaučia skurdas, alkoholizmas ir kitos rimtos socialinės problemos. Reikia pasidžiaugti kiekvienu pažangos žingsniu. Organizacijos pastangos nukreiptos padėti Lietuvoje remiamiems centrų finansinškai, bet svarbiau – savanoriams nuvažius į Lietuvą dirbti centruose su vaikais, ir su centrų darbuotojais bei savanoriais. Pasidalinama patirtimi ir Čikagoje išdirbtom charakterio ugdymo programoms.

Charakterio ugdymo programos suprojektuoja dar dirbančios ar jau į pensiją išėjusios mokytojos bei socialinės darbuotojos, į talką, pagal reikalą, pasikviečiant gydytojus ar psichologus. Tokių programų jau buvo trys – bendra charakterio ugdymo programa, anksčiau minėta D.R.A.S.A., ir naujausia programa S.A.U. (Sąmoningos Asmenybės Ugdymas). Jau du metus organizacija praveda seminarus Kaune, į kuriuos suvažiuoja visų remiamų centrų direktoriai, darbuotojai ir savanoriai. 2005 m. turėtų įvykti trečiasis toks suvažiavimas, kuriame dalyviai išgirsta paskaitų apie vaikų psichologiją, vaidina scenarijus iš charakterio ugdymo programų ir susipažįsta vieni su kitais, gyvenančiais po visą Lietuvą.

Apie „Vaiko vartai į mokslą“ dažnokai rašoma Čikagoje leidžiamuose lietuvių laikraščiuose, nes Čikagoje gimė iniciatyva įsteigti šią pagalbinę organizaciją, kuri rūpinasi Lietuvos asocijų šeimų ir mokyklų nelankančiais vaikais. Organizacija įsteigta 1998 metais, nors mintis ją įsteigti kilo metais anksčiau. Pirmieji planai rašyti pareiškimus Lietuvos valdžiai virto praktiškais planais paremti bent kelis pomokykinius ir laikinosios globos centrus Lietuvoje. Tas skaičius iškilo jau iki devynių centrų – trys centrai Vilniuje, ir po vieną Marijampolėje, Naujojoje Akmenėje, Kazlų Rūdoje, Obelių kaime, Užpalių kaime, ir Rubonių kaime. Iš viso centrus lanko maždaug 400 vaikų.

Sausio 8 d. kalbėtojos ekrane rodė nuotraukas iš „Vaiko vartai į mokslą“ remiamų centrų veiklos. Vaizdžiai buvo matomos patalpos, kuriose centrų darbuotojai dirba su vaikais. Kalbėtojos išryškino tai, ko fotoaparatas nepagavo. Pvz., kai kuriuos centrus labai reikia remontuoti, nes jie netinka tokiam skaičiui vaikų, ar patalpos apšvietas. Kai kurie vaikai gauna pavalgyti tik tuose centruose. Skaidrėse matomi vaikų veidai palietę širdis. Jie vaidino, valgė, mokėsi ir atliko įvairius rankdarbius. Jie glaudėsi prie rūpestingų centrų direktorių, darbuotojų ir savanorių. Kartais matėsi vaizdai iš „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijos finansinės pagalbos dėka surengtų ekskursijų į

pajūri, gamtos muziejų, ar net į gražų restoraną. Tarp kitko, vaikai turėjo „užsistarnauti“ teisę vykti į ekskursijas, lankydami mokyklą ir dalyvaudami pomokyklinio centro programoje. Ypač buvo graudu matyti ir išgirsti apie mažiausius vaikus, kurie dėl tėvų nesugebėjimo juos prižiūrėti, pakliuvo į laikinosios globos centrą. Valdžia dar neatėmus tėvams teisių, vaikai pakartotinai atvežami į centrą. Vyresnieji centrus lankantys vaikai kartais važiuoja keliais troleibusais (miestuose) ar eina pėsčiomis miško takeliais (kaimuose) kol pasiekia mokyklą, o po to – pomokyklinį centrą. Centrai jiems yra užuovėja.

Remiamuose centruose, ypač kaimuose, dar nesimato per daug vietinių savanorių taktininkų, kurie padėtų centrų darbuotojams užimant vaikus – padedant su pamokų ruošia, maitinimu, ir rankdarbiais bei charakterio ugdymo programų žaidimais bei užsiėmimais. Centrai miestuose jau susilaukia pora studenų savanorių. Kai kurie gal žada dirbti socialinių darbų srityse, kiti yra klierikai ar būsimos vienuolės. Yra buvę net svetimtaučiai katalikų organizacijų savanoriai, kurie trumpam ar ilgesniam laikui atvyko į Lietuvą savanoriškam darbui centruose ir kitur. Ne tiek svarbu kokie jie tiksliai būti savanoriais. Svarbu, kad jie mėgtų vaikus ir moka gražiai su jais užsimti. Centrus lankantys vaikai prisiriša prie žmonių. Aldona Kamantiene pasakojo, kad ją pamatė vaikai tuoj klausė, „o kur Rita (Vencloviene)“? Ji

Rita Vencloviene.

žai, o vaikams supirktas maistas karts nuo karto vagiamas. Tokios gyvenimo realybės, bet per mokyklų lankomumą, pastovią rūpestingų suaugusių priežiūrą, charakterio ugdymo programas, yra vilties, kad centrų lankančių vaikų šeimos ir aplinka taip pat pasikeis į gerąją pusę. Kai kuriuose centruose jau matosi vaikų talentai ir norima juos puoselėti. Rita Vencloviene pasakojo, kad vieną ar kitą centrą lankantį muzikalią mergaitę remia asmenys iš JAV. Jie užmoka už muzikos pamokas, kad talentingos mergaitės galėtų mokytis muzikos. „Kazlų Rudos“ centruose yra labai veiklus dramos būrelis. Jaunieji aktoriai yra sugalvoję net kelis pamokančius vaidinimėlius, kuriuos jie yra suvaidinę ne vien savo vietovėse, bet parodė ir kituose miesteliuose.

Naujosios Akmenės centrą lanko 140 vaikų, bet nėra daug taktininkų, savanorių, ar dar pamatė vaikai tuoj klausė, „o kur Rita (Vencloviene)“? Ji

„Vaiko vartai į mokslą“ valdyba. I eilėje: Nijolė Nausėdienė, Rita Vencloviene, Aldona Kamantiene, Ritone Rudaitienė, Irena Grigaitienė; II eilėje: Nijolė Grigaitienė, Ramūnė Kubiliūtė, Virginija Majauskienė, valdybai dar priklauso B. Pabedinskienė ir A. Vaičiūs.

turėjo paaiškinti, kad rudens viešnagės metu, jinau su savimi atsivežė kitą „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijos narę, Stasę Kazlauskienę, Cleveland remėjų būrelio pirmininkę, o Rita Vencloviene žada pas juos atvykti 2005 m. pavasarį. Kai kurie pomokykliniai centrai, deja, yra ekonomiškai prislegę vietovėse, savanorių ma-

pavedimu, vaikai turi centrą lankančiųjų vaikų tarybą. Pagal Ritą Vencloviene, šiuometinė centro vaikų tarybos pirmininkė turi gero vadovo charakterio bruožus, gal kada nors ji bus aukšta pareigūne ar net prezidentė! Šio centro jaunimas gavo pakvietimą apsilankyti Prezidentūroje ir Seime Vilniuje. Centro taryba padarė atranką, nes dėl transporto priemonių stokos, visi vaikai negalėjo vykti. Taryba taip pat prižiūrėjo, kad vaikai gražiai ir tvarkingai elgtųsi.

Naujausias „Vaiko vartai į mokslą“ remiamas centras yra prie Šv. Kryžiaus bažnyčios Vilniuje. Centras įsikūrė, nes motinos, lankančios alkoholikų anonimų (AA) susirinkimus, prašė, kad būtų užimti ir jų vaikai. Seselės Vargdienės apsiėmė suorganizuoti centrą ir „Vaiko vartai į mokslą“ organizacija nutarė remti šį centrą. Rita Vencloviene paaiškino, kad seselės kitame vedamame centre Vilniuje, „Vilties Angelo“, jau nebūtų tilpę daugiau vaikų. Graži sutapimu, prie

„Vilties Angelo“ globos centro įsikūrusio „Seimos užuovėja“ su vaikų motinomis jau keli metai dirba Žydrūnė Liobikaitė. Ji dabar yra ir „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijos atstovė Lietuvoje.

Tokiais ir panašiais pasakojimais Rita Vencloviene ir Aldona Kamantiene pasidalino žiniomis ir patirtimi iš dabartinės „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijos veiklos Lietuvoje. Pranešimo pradžioje, Birutė Pabedinskienė užsiminė apie nepalankų JAV dolerio valiutos vertės kritimą. Vis vien, aukotojai JAV-se remia šią organizaciją ir dosniai įvertina jos pastangas padėti Lietuvos vaikams. Irena Grigaitienė palygino „Vaiko vartai į mokslą“ finansinę paramą remiamiems centrams Lietuvoje 2000 m. buvo sutelkta 5,683 dol., kurių daugiausia buvo skiriama pirkti mokslo reikmenis Lietuvoje, 2001 m. buvo sutelkta 16,843.61 dol. Buvo sutelkta – didžioji dalis buvo įteikta remiamų centrų direktoriams (pagal centrų lankančių vaikų skaičių ir kitus faktorius), o likusią dalį koordinatorės programom Lietuvoje išleido perkant centrams priemones ir reikmenis. 2002 m. 18,708.27 dol. ir 2003 m. 22,766.49 dol. buvo įteikta centrų direktoriams. 2004 m. 36,444 dol. buvo įteikta centrų direktoriams. Iš tikrųjų, individų, remėjų būrelį ir fondų (pvz. Lietuvių fondo) dėka, „Vaiko vartai į mokslą“ susilaukia gražių aukų ir pinigų paskyrimu. JAV doleris nepastovus, jau 2005 m. sausio mėn. 1 USD = 2.35. 2005 m. doleris

Renginio svečiai.

Nuotraukos Ramūnės Kubiliūtės.

Ramūnė Kubiliūtė